

For Hjemmet.

Et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning.

5te Aarg.

Den 31te August 1874.

No. 16.

Rædselsdagene.

Et norsk Billede fra
Indianerkrigen i Minnesota

af
N. S. Hassel.

Femte Afsnit.

Brødrene finder en død Fritænder og tager sig af ham. Han vil undervise og oplyse dem, graver en Grav for dem, men falder selv i den. Alfs indianiske Søn kommer tilbage.

Sorg og Smerte søgte vel ikke sjelden at snige sig ind i Alfs Hjerte; men Betsjæftigelsen hjalp til at holde den borte derfra, og Troen overbandt den, naar den kom. Ugen gik tilende; og Søndagen tilbragtes hyggeligt i Fred og Ro; men Nat til Tirsdag maatte Brødrene atter ud at søge efter Mad til Livsophold. Da de havde fundet Noget og tænkte paa at begive sig til Gulen igjen, saa de en Mand komme henimod Huset, hvori de var, og da det endnu var for mørkt til, at de med Sikkerhed kunde se, om det var en civiliseret Indianer eller en Hvid, besluttede de at trække sine Heste ind, for at han ikke skulde se dem, og saa overfalde ham saa pludselig, idet han traadte ind ad Døren, at han hverken skulde faa Tid til at gjøre Modstand eller til at raabe. Som sagt saa gjort; og sjønt Brødrene i samme Dieblit, de greb fat paa ham, opdagede, at han var en Hvid, og slap ham igjen, blev dog Staklen saa forstrækket, at han, skjælvende af Dødsangest, sank i Knæ med den kolde Sved paa Panden og de foldede Hænder udstrakte imod dem, uden at formaa at fremstamme et ordentligt Ord. Men da han først fik Munden paa Gang, begyndte det at gaa som Rjæpper i Hjul, og paa Lydst og Engelsk, blandet om hinanden, bad han, at de endelig ikke vilde dræbe ham, saa skulde han gjerne tjene dem troligen og trække for dem al sin Levetid. Det var ikke nogen let Sag for Brødrene at komme til orde og saa overbevist ham om, at de var hvide Mennesker, som hverken vilde dræbe ham eller gjøre ham til Træl. Men efterat han havde hørt Begges Forsikring herom og stirret en god Stund paa hver af dem, begyndte han endelig at fatte, at her ingen Fare var paa Færde, hvorpaa han lettede sit Hjerte med et Suk og satte sig bagover med Ryggen mod Dørkarmen; thi han lod til at være meget mat, træt og forhungret. Vand og

Brød havde de ved Gaanden, det gav de ham lidt af, og da han var kommet sig lidt igjen, fortalte han dem, at han var en Apothekersvend fra New Ulm, og at han nu i mange Dage havde vandret mod Vst, uden at han i den Tid havde truffet paa et eneste hvidt Menneske. Indianere havde han truffet nok af paa sin Vej; men han var dem for slu, sagde han, og havde vidst at skjule sig, saa at de ikke havde faaet Tag i ham. Alf gjorde ham opmærksom paa, at dersom han havde vandret noget mod Vst, saa havde han dog vandret meget mere mod Nord og Vest igjen, saasom det Sted, hvor han nu befandt sig, laa omtrent 60 Mile i Nordvest for New Ulm. Men det hjalp ikke; han forsikrede, at han kun havde vandret lige i Vst og ikke i nogen anden Retning; og om saa begge Brødrene forsikrede ham igjen, at det da vilde være umuligt, at han kunde kommet 60 Mile lige i Nordvest, saa paastod han dog Sit og var lige sikker i sin Sag. Derfor antog de ham for en Sindsfvag; thi at et fornuftigt, tænkende eller fritænkende Menneske kunde være saa egenstændig, selvklog og daarlig, det faldt dem ikke ind. De ønskede bare, at de var vel kvit ham igjen, eller at de aldrig havde truffet ham, men da han bad dem om at de vilde tage ham med, og lovede at opføre sig godt i alle Dele, kunde de ikke bekvemme sig til at afflaa hans Bøn, og troede heller ikke at kunne forsvare det for sin Samvittighed, efterdi han syntes saa uskiftet til at sørge for sig selv. De hjalp ham da op paa en af Hestene og ilede til Skoven saa hurtigt som muligt; thi det var allerede blevet lys Dag, og Borghid var begyndt at blive urolig for dem. I Gulen redte de ham et Leie, hvorpaa han sov usoftryret indtil Middag. Mens de sad og spiste, blev han meget pratfom og fortalte dem, at han var et opløst Menneske, som havde læst meget og var ganske enig med Abe-Vogt i hans Theorier. Thi det var ganske klart, sagde han, at det var gaaet saaledes til, at Mennesket var fremkommet ved Grundstoffets Forædling. Til den første forædlede Periode hørte alle Jordens Væxter, til den anden alle Dyr og til den tredje Menneskene.

"Er da ikke Forædlingen bleven fortsat, siden Menneskene fremkom", spurgte Galfstan smilende.

"Jo", forsikrede han i en værdig Skolemestertone, "den fortsættes hvert Aar og hver Dag."

"Hvilke Væxter skal der da fremkomme i den fjerde Periode?" spurgte Galfstan igjen.

"Menneskene kan forædles mere og mere", fortsatte han

i samme Tone som før, "men der skal ikke fremkomme noget nyt Slags Væsner, som er høiere og ædlere; thi Mennesket er det ædleste Væsen, som Grundstoffets Udvikling og Forædling kan bringe det op til."

"Hvoraf ved De det?" spurgte Alf.

"Det siger min Forstand", forsikrede han.

Salfstan og Alf lo, og denne sagde: "Det kan Deres Forstand ikke have nogen rimelig Grund til at antage, langt mindre sige Dem for vist. Jeg hører nok, at De ligesom Paven i Rom gjør Fordring paa at være useilbar; men naar De tror, at Grundstoffets Forædling har frembragt Jordens Væxter og disses Forædling Dyrene og Dyrenes Forædling igjen Menneskene, hvad Ret har De da til her at sige stop, eller hvorledes vil De da bevise, at ikke Menneskenes videre Forædling ogsaa vil frembringe Væsner, som staar ligesaa høit over dem igjen, som Menneskene over Dyrene, og saa fremdeles opad til Englene og de høieste skabte Aander. At De ifølge Deres Theorier ikke kan modbevise eller med noget Stin af Ret modsigte dette, det forstaar ethvert fornuftigt Menneske, saa vel som at Deres eller Abe-Vogts Magtbud ikke formaar at standse Udviklingen eller foreskrive den Maal- eller Grændser, ligesaa lidt som Dyrene kunde gjøre det, dengang disse ifølge Deres Lære var de ædleste eller høieste Væsner paa Jorden. Men hvad netop Deres Forstand siger Dem, kommer det her ikke an paa; thi Ens Forstand siger saa, en Andens det Modsatte, en Tredies noget ganske Andet og en Fjerdes det Modsatte deraf igjen o. s. v., omendstjont mange af disse har lige gode Evner og lige mange Kundstaber, og Folk med forskellige Slags Evner, gode og daarlige, holder dels med den ene, dels med den anden. Af alt dette indser jeg da ganske klart og forstaar tilfulde, at intet Menneske kan bygge paa det, som hans Forstand siger ham i aandelige Ting eller vedkommende saadanne Theorier, og at den, som gjør det, er en blind Daare, og den, som bygger paa det, som Andres Forstand siger, fordi det vinder hans egen Forstands Bisfald, han er en ligesaa stor eller endnu større Daare."

"Men hvis I vil kaldes oplyste Mennesker, maa I dog ialfald tro paa det, som de lærde Naturforskere udfinder ved sin den sande Videnskab", indvendte Abemanden.

Alf og Salfstan lo igjen: "Altsaa gjør De ligesom Katholikerne og bygger Deres Tro paa andre Menneskers Meninger og Udsagn."

"Jeg lig de dumme, overtroiske Katholiker?" ifreg Oplysningsmanden.

"Ja, aldeles lig dem i det Stykke", sagde Alf ganske rolig; "desuden kan jo ingen af Eder afgjøre, hvilken Overtro er den dumme, saasom Begges Lærdomme er opfundne af Mennesker, og Katholikerne har Forstand og Kundstaber ligesaa vel som Fritænkterne."

"Nei", sagde Oplysningsmanden, "de, som holder med os, er de mest oplyste Mænd og bedste Hoveder."

"Det kan jeg ikke sige", bemærkede Alf; "men derimod, at Dr. Martin Luther og Professor Melancton var store Mænd med en ualmindelig høi Grad af Lærdom og Skarpsindighed, en klar Forstand og et usforfærdet Mod, trods Trudsel og smigrende Løfter, trods al Forsølgelse og Baal og Død fremholdt de sin Overbevisning, se dette har aldrig

noget oplyst eller forstandigt Menneske kunnet benegte, men Alle, baade Venner og Fiender, har maattet erkjende det. Ingen ønsker at gjøre sig latterlig ved at paastaa, at der findes lignende Evner og Lærdom hos Abe-Vogt og hans Kollegaer."

"Men de tilhørte den gamle overtroiske Tid", indvendte den Selvkloge igjen, "vi derimod den nye Oplysnings-tid. Videnskabens har siden den Tid gjort store Fremskridt, og den nye Videnskab er det, som nu har bevist, at det er en Daarskab at tro, hvad Bibelen siger."

"De tager fejl, min Ven", svarede Alf, som tog det Hele op som Spøg, "De forlærer Dem og tænker ikke, før De taler. Den Visdom, som holder Guds Ord for Daarskab, er meget gammeldags. Alle Tiders gamle Skrifter udviser, at den steds har floreret paa Jorden, og den nye Oplysning skriver sig lige fra Syndefaldet af, da Eva modtog Slangens Undervisning. Men den stifter Dragter og benytter sig af forskellige Moder til de forskellige Tider. Det kan vi ogsaa se af Bibelen og Kirkehistorien og mange verdslige Skrifter."

"Bah!" sagde den nye Oplysningsmand, som blev ærgerlig over, at han ingen Veie kunde komme med sin store Visdom, mens han paa Forhaand havde gjort Regning paa, at han kunde sidde der som en Professor og foredraget den for ærbødige og taknemmelige Tilhørere. "Det nytter ikke at tale til saa indskrænkede Mennesker", sagde han med en vigtig Mine, "de har desværre ogsaa fundet Veien over til dette Land og lever nu i vor oplyste Tid kun for at hindre og modarbejde al sand Videnskab og frigjort Fremadskriden; thi kun de, som ikke tror Andet, end det de kan se og forstaa og forklare, er frie Tænkere og oplyste Mennesker."

"Kan De da forstaa, hvorledes det enkelte Hvedekorn, som kastes i Jorden og raadner, kan frembringe en Mængde andre, som er akkurat som det selv var, førend det raadnede, og hvorledes Straaet kan suge Næring til sig af den sorte Muld og forvandle denne til det hvide Mel, som findes i Kornet, mens Ubletæret, som suger Næring af den samme Jord, forvandler den til Ubler o. s. v.?"

"Nei, men jeg kan se det med mine Øine."

"Ja saa, kan De se, hvorledes Straaet suger Næring til sig og forvandler den til Mel?"

"Nei, Forvandlings-Processen kan jeg ikke se."

"Vel, De kan ikke se den, ikke forstaa den og altsaa heller ikke forklare den; thi "ligesom du ikke ved, hvad Veirets Veie er, og hvorledes Benene bliver beredte i Moders Liv, saaledes kan du ikke vide Guds Gjerning", siger Salomo. Men saa maa De da heller ikke tro, at noget Saadant finder Sted, hvis De vil være et oplyst Menneske."

"Bah, jeg ved jo, at det finder Sted."

"Nei, De maa ikke vide eller ville vide Noget, som gaar over Deres Forstand, noget Saadant, som De hverken kan se, forstaa eller forklare; thi det hører jo altsammen den dumme Overtro til, ifølge Deres egne Ord. Nei, vil De være konsekvent, saa maa De lufte Deres Øine og sige, at det ikke er sandt, at Kornstraet suger Næring af den sorte Jord og forvandler den til det hvide Mel, siden De hverken kan se eller forklare det, ligesom De og alle Fritænkere luffer Øinene og stopper Munden paa Samvittigheden og

figer, at der er ingen Gud til, fordi den Sandhed ikke behager Eder."

"Samvittighed, hvad er det? Har De seet Deres Samvittighed?"

"Nei, men jeg fordrer det ikke heller; jeg tror, om jeg ikke ser. Har De da ingen Samvittighed?"

"Nei."

"Ingen Sjæl heller?"

"Nei, jeg anerkjender intet Aandeligt."

"Men om De dog alligevel har en uddødelig Sjæl, sjiønt De ikke vil erkjende det —? Her er Talen ikke, om hvad De vil anerkjende, men hvad der virkelig er til eller ikke er til. — Har De maaste ingen Forstand heller?"

"Jo, det har jeg, og det en meget bedre end Deres."

"Hvoraf ved De det? Kan De forklare Deres Forstandsevne, eller har De seet den med Deres Dine?"

"Bah, jeg vil ikke tale med Dem."

"Altsaa kan De ikke se eller forklare Deres Forstands-evne og maa da heller ikke være saa overtroisk at tænke, at De har nogen. — Ja, ja, Hr. Viddomsmand, vi skal gjerne slutte denne Samtale; thi De maa gjerne nedstamme fra Aberne for mig; men jeg har ingen Slægtinge blandt de Fjrføddede. Derimod har jeg baade Samvittighed, Sjæl, Forstand og Følelse, som jeg takker Gud for. Og naar baade Han Selv og meget Andet, som jeg ser og hører, og ogsaa af det, som Han i Skriften befaler mig at tro, er uforstaaeligt for mig, da fatter jeg det i Troen, erkjender, at Han er almægtig, alvis og algod og staar meget, meget høiere over mig, end en klog og forstandig jordisk Fader over sit spæde Barn."

Strax efter begyndte Alf sin Eftermiddags-Lektion med Dørgbilde, og da hun var ganske flink til at forklare sig paa Engelsk, kom de overens om at benytte sig af dette Sprog for denne Gangs Skuld. Den forædlede Ubesat sad ganske rigtig og lyttede, men vred sig af og til, som om det gjorde ham ondt i Maven; i Samvittigheden kunde det vel ikke være, siden han ingen havde. Senere om Aftenen aabnede han flere Gange Munden for at tale, men betænkte sig igjen og lukkede den. Om Natten sov de godt alle Fire, vaagnede den næste Morgen forfriskede og vel tilmode, vadskede sig, spiste Frokost og holdt Morgenandagt. Men da syntes nok den Sjæleløse, at han havde faaet mere Gudsord i sig, end han vel kunde taale. Noget var det ialfald, som krympede sig i ham; thi han vred sig som en Orm og begyndte saa: "Hem, hem, I har været saa gode mod mig ved at tage mig med hid og give mig Mad og Seng, da jeg næsten var omkommen af Hunger og Udmattelse, at jeg ikke burde lægge mig ud med Eder. Men jeg sjiønner ikke, at I ikke kan se Forskjellen mellem vor Tids klare Døphsning og den gamle barnagtige Døvertro."

"Jo, vi ser nok Forskjellen", svarede Alf, "netop derfor holder vi os til den gamle barnlige Tro. Vi indrømmer ogsaa, at den Slags Døphsning, som udspringer fra et naturligt Menneskes Forstand, er beslægtet med og derfor ogsaa synes klar og god for Andres naturlige Forstand, saa uklar og selvmodsigende den end er. Alle de største Filosofer, skarpsindigste Lærere og alvorligste Granskere, selv iblandt Hedningerne og længe før Kristendommens Tid, er dog komne til det Resultat, at der maa være et høiere

Væsen til, en almægtig Skaber, Lovgiver og Døpholder. Thi at man ikke vil erkjende en Saadan, det kommer ikke af en klar Forstand og en frigjort Tænkning, men tværtimod af en Forstand, som en gjenstridig Villie hæmmer og gjør uklar, og en Tænkning, som en ond Samvittighed gjør ufri; det er den hovmodige Frukt af den falkkelige saakaldte Døphsning parret med den onde, gjenstridige Villie. Idealet af den høieste Fulgkommenhed ligger nemlig i vor Fornufts Væsen, og at Ideen om et høiere og mægtigere, et fuldkomment Væsen er os naturlig eller medfødt, det kan man se hos alle Naturmennesker og af de gamle hedenste Filosoferes Skrifter. Og jo alvorligere disse søger Sandheden, des renere og høiere bliver deres Tænker om dette Væsen, og des mere stræber de at ligne dette Ideal. Saaledes siger den gamle vise Hedning, Seneka: "Menneskets Sjæl er en stor og herlig Ting; Gud selv er det Maal, hvortil den stræber hen." — Men, for at tale om Tænkning og Filosofi, saa er selv de dybsindigste alvorlige Granskere uenige; de beskænder sig til sine forskellige Skoler, Principer og Systemer, saavel de saakaldte kristelige som de hedenste. Ja, ikke alene er de forskellige Skoler uenige, men ogsaa de skarpsindigste og bedste Tilhængere af en og samme Skole; just det, som nogle af disse erklærer for det eneste Fornødne, finder andre af dem at være ganske overflødig; den Grundvold, som den ene lægger under det hele System, og hvorved han tror det sikret for bestandig, synes for den anden at være uvis og vaklende o. s. v. Dette var f. Ex. Tilfældet med Tødslands største verdslig-vise Tænkere, Filosofen Kants ivrigste og dygtigste Tilhængere, sjiønt han og hans Tilhængere netop roste sig af at være i Besiddelse af uigjendrivelige og almengyldige Grundfættninger, hvorved en stedsevarende Fred skulde blive sikket paa Filosofiens Kampplads. Dog har hverken disse eller andre dybsindige Tænkere været saa urimelig ufornuftige, at de har gjort Fordring paa at være ufeilbare. Men paa samme Tid som de har erkjendt, at Fornuften i sine Beregninger og Spøttationer kan fare vild og forvirre sig, og har beskrevet den som en Cone, der ofte modsiges og er uenig med sig selv, saa har de dog selv virkelig forgudet den og sat en ubegrændset og ubetinget Tillid til denne dunkle, feilende Fornuft, og om de end har erkjendt Tilværelsen af en Gud, der har skabt dem og har aabenbaret sit Væsen og sin Villie i den hellige Skrift, saa har de dog villet tvinge Hans Lære ind under sine Systemer, og enhver af dem villet udlægge og rette det aabenbarede Gudsord efter sine særegne, fra de Andres forskellige og paa egen Haand udtænkte Principer, hvorom de selv indbyrdes har ligget i Strid og hvorom altsaa den menneskelige Fornuft i det Hele taget har været uenig med sig selv. I Gjærningen, i sin Pragis har de benyttet sine Fornuft-Produkter, som om de var fuldkomne og ufeilbare; thi de har ikke villet prøve og berigtige sin menneskelige, mangelfulde og feilende Filosofi efter den guddommelige og ufeilbare Aabenbaring, men tværtimod villet lutre, rense og omdanne denne efter sin forgubede Fornufts Domme og Slutninger, i hvilke de som sagt ikke stemme overens. Men saalænge de dygtigste og skarpsindigste Tænkere ikke stemme overens, og de Principer, efter hvilke man vil enten forbedre eller forkaste Skriftens Lære, ikke er almindelig anerkjendte for

de eneste rigtige, men kun som saadanne, der tilhører denne eller hin filosofiske Lærebbygning, denne eller hin Skole, saa længe kan man ikke beraabe sig paa den menneskelige Fornuft overhovedet, og det, som man sætter op imod eller over Kristendommen, bliver altsaa kun menneskelige Formeninger og Fortolkninger, fremsatte af et vist enkelt Parti. Om jeg, jeg for min Person, tilstemmer et vist System, fordi det synes mig sandest og rettest, saa er dermed Intet bevist; thi i mig er ikke al menneskelig Fornuft indbefattet; jeg er kun et enkelt Individ, og en Tilhænger mere gjør intet System fuldkomment eller useilbart. Da nu intet filosofisk Parti tør erklære sig selv for useilbart og sit System for det ene rigtige, saa følger deraf, at intet Parti kan gjøre Fordring paa at blive hørt alene, men alle fornuftige og alvorlige Partier har her lige gode Fordringer; og deraf følger igjen, at Skriftens Lære ikke kan underordnes under noget filosofisk Parti, men maa staa over dem alle. Dette, som jeg nu har sagt om Filosofien, gjælder ogsaa for al anden menneskelig Granskning og Lærdom, som vil sætte sig til Dommer over den aabenbarede Sandhed. Men naar et Menneske for ramme Alvor søger Sandheden, det koste, hvad det vil, naar det er blevet hans Livsopgave, og han blandt den menneskelige Fornufts forskjellige Opfindelser og modsatte Domme forgjæves har søgt efter Noget, hvorpaa han sikkert kunde støtte sig, og hvorved han for bestandig kunde berolige sig, og naar han har gjort den Erfaring, som jeg talte om i Begyndelsen igaar, at det ene fornuftige Menneske har en Mening om de vigtigste Ting, og et andet ligesaa fornuftigt Menneske den modsatte Mening om de samme Ting, da paatrænger sig ham uvilkaarligt det Dunst, at Gud selv maa have talt og aabenbaret Livsens Sandhed og det useilbare Lys, og naar han da ved Guds Naade i Hans Ord finder den ægte, over alt Menneskeligt ophøiede Sandhed, Kjærlighed, Renhed, Fred og Glæde, da lader han sig ikke let bedrage eller omdrive af ethvert Lærdoms Veir, men tror ham enfoldigen paa Ordet, overbevist om, at han intet Bedre eller Sikrere kan gjøre. Hermed vil jeg aldeles ikke have forkastet al Filosofi og anden Granskning og Tænkning, nei, al saadan er ros-værdig og nyttig, saalænge den er befteden og vis nok til at holde sig paa sin rette Plads og ikke sætter sig til Dommer over det aabenbarede Gudsord. Al virkelig Oplysning, al Granskning og Tænkning, som formedelst Troen paa Kristus er frigjort og befriet fra en ond Samvittigheds Tryk og en gjenstridig Willies Tyranni, bør prises og anbefales, og saadanne Forstands-Produkter regner jeg blandt mine fjære jordiske, aandelige Omgangsvener."

Den sjæleløse Fritænkter følte tydeligt nok Alfs Overlegenhed, og at denne havde tænkt ganske anderledes dybt og alvorligt, end han havde gjort; men han var naturligvis altfor selvflugt til at ville tilstaa dette for sig selv, end sige for Andre. "Men", sagde han, "se nu til alle de store og nyttige Opfindelser; hvor beviser ikke de Menneskets store Fremskridt i vore Tider. Derjom der er en Gud til, hvorfor har han da ikke givet dem saadanne nyttige Maskiner før?"

"Ja", svarede Alf, "de nye Opfindelser beviser klart, at Menneskene ikke er vise; thi var de vise, da vidste de at gjøre enhver Ting paa det Bedste med en Gang og behø-

vede ikke at prøve sig frem, idelig gjøre Forbedringer og saaledes bestandig famle og føle sig frem, som en blind Mand paa en usjendt Vej. Thi at der blandt Menneskene i fordums Tider har været ligesaa gode og snilde Hoveder som nufortiden, det ved Enhver, som kender noget næiere til Verdenshistorien. Men de bedste og nødvendigeste Maskiner, som Menneskene har, dem skabte Vorherre sine og færdige med en Gang for nogle tusinde Aar siden og har senere ikke fundet det nødvendigt at forandre dem, eller ogsaa har han ladet dem forandre sig selv, saaledes som det til enhver Tid og paa ethvert Sted har været gavnligt. Se f. Ex. til saadanne Maskiner som Gaaret og Koen, der kan gaa omkring og selv opsøge det Græs, som de forandler til Kjød, Mælk og Ud; Griisen, som forvandler Sukler, Græs og Regnorme til Flest, og mens den gjør sig færdig til Slagt, frembringer andre i sit Sted; Hestene, der er en saadan Trækkemaskine, som staar eller springer, efter som man befaler den at gjøre, gaar opad Bakke og nedad Bakke, paa Vej eller uvejsom Mark, som det behager dens Eier, og nu de forskjellige Urter og Træer, som af den samme Jord fabrikerer saa mange aldeles forskjellige Ting. Derjom vor Tids Mennesker kunde opfinde saadanne eller lignende Maskiner, da kunde De sige, at Oplysningen var bleven stor; men saaledes som det nu er, er det kun Verdens gamle, almindelige Gang. Til de forskjellige Tider er altid et Folk her eller der paa Jorden kommet frem foran de øvrige, et især i en Retning, et andet især i en anden Retning. Allerede Kains nærmeste Efterkommere var meget opfindsomme. Kort sagt, Menneskene har til enhver Tid her eller der paa Jorden været opfindsomme i forskjellige Retninger. Der er intet Nyt under Solen; hverken Menneskets Opfindsomhed eller Vantro er ny; thi Daaren har altid sagt i sit Hjerte, at der er ingen Gud."

"Men det er til Geologien og Videnskabens hele Fremskridt i den senere Tid, at jeg holder mig", sagde Oplysningsmanden.

"Nei", svarede Alf, "det er kun til de vantroe Menneskers Sjernesvind, at De holder Dem, fordi det er beslægtet med Vantroen i Dem selv. Thi ellers vilde De ogsaa tage tilbørligt Hensyn til de kristeligindede Naturforskere og Videnskabsmænd, da der, som Enhver ved, blandt dem findes ligesaa gode og skarpsindige Hoveder og en større Grundighed og Lærdom, end blandt Fritænkterne."

Dette vilde Tydsferen ikke erkende, skjønt han nok følte, at det var sandt Altsammen, og Lyften til at undervise og oplyse Alf og Halstan var nu ganske forgaet ham.

Da de havde lagt sig om Aftenen, sagde han, at han paa Morgensiden vilde gaa ud og søge at skaffe Noget til Husholdningen. Han vilde gaa til det Sted, hvor han om Tirsdags Morgen havde truffet Brødrene; der laa Ruinerne af et opbrændt Hus, og i dettes Kjælder vilde han søge at trænge ned og finde Noget. Da han gik om Matten, vaagnede Alf og listede sig ud efter ham for at se til, at han ikke tog en af Hestene og reiste sin Vej med den. Men han syntes formodentlig, at han efter Omstændighederne havde det godt her, og at han ikke havde udhvilet sig nok endnu, derfor trastede han afsted tilfods, og Alf gik ind og lagde sig igjen. Men sove kunde han ikke.

Endelig stod han op, da det gryede af Dagen, og gik for at møde Dplysningsmanden, om denne muligens ikke skulde kunne finde frem i Skoven. Men ankommen til Udkanten af denne, lige over for de omtalte Ruiner, fik han se et Syn, han ikke havde ventet. Om trent midt imellem Ruinerne og Skovkanten sad ni a ti Indianere og røgte sine Piber. Fem af dem var Kvinder, og disse havde store Bundter og Byrder liggende ved Siden af sig, formodentlig Bytte, som de havde gjort. Heste havde de ikke; men Mændene var godt bevæbnede. De sad alle og saa hen imod Ruinerne, og her kom nu to Indianere tilshue med Ehdskeren imellem sig. Indianerklungen istemte et Glædes-hyl, som de andre to besvarede; men Fritankeren var stum som en Tist af Forfærdelse. Ankomne til Klungen kastede de ham uden Videre midt ind i denne, og med Dødsangestens kolde Sved paa Panden, bleg og skjælvende over hele Legemet forsøgte han at reise sig op i en knælende Stilling, foldede saa sine Hænder og bad hdmggeligen for sit Liv. Han, som havde foragtet at anbefale dette i Guds Haand og aldrig villet hdmgge sig til at tilbede Herren, laa nu her paa Knæ og bønfuldt de ra og vilde Indianere, som kun var en Svøbe i Herrens Haand. Men som Gud siger, at Han paa Svøbens Dag vil le ad de Ugudeliges Bønner og spotte dem, saaledes gik det ogsaa her; hans Dødsangest og feige Frygt opvakte hos Indianerne kun Latter og Foragt. En gav ham et Spærk, mens en Anden tog hans Hænder for at binde dem paa hans Næg. Da fik han et Indfald. "Hør mig", sagde han, "jeg kan give Eder en interessant Dplysning. Hvis I vil give mig fri, skal jeg føre Eder til et Sted, hvor der er en vakker hvid Kvinde og to hvide Mænd, som har mange gode Vaaben og andre Ting, og som dræber alle de Indianere, de kan overkomme. Men vi kan liste os paa dem nu og overrumple dem, saa at de hverken faar Tid til at undsky eller sætte sig til Modværge." Indianerne lyttede til hans Ord og begyndte at udspørge ham; men Alf havde hørt Nok. Først sneg han sig sagte et Stykke tilbage inde i Skoven, og saa sprang han alt, hvad han kunde. "Kom", udbrød han, da han forpuffet ankom til Hulens, "lad os tage Alt, hvad vi har her, og sthynde os til vore Heste." Hurtigt samlede de Alt, lagde det paa Hestene og ilede med disse ved Siden af sig opover langs Maen til et Sted, hvor den græsbegroede Prærie gik næsten lige ind til Abredden, som her kun havde en smal Stribe af tæt Kral. Derfra kunde de i paakommende Tilfælde uhindrede sætte afsted hen over Prærien og saaledes komme bort fra Indianerne, som ingen Heste havde. Her gjorde de altsaa Holdt, spændte Sableerne fastere om Hestene og lagde de øvrige Ting tilrette paa dem, men blev selv staaende ved Siden af og holdt dem i Tøilerne. Fra dette Sted kunde de se Hulens, og det varede ikke ret længe, førend de saa Indianerne komme listende, en efter en, og med den sjæleløse Dplysningsmand i Spidsen som Veiviser. Da denne standsede og pegede paa Hulens Indgang, nærmede to Indianere sig den fra hver sin Side og med oppændte Hænder paa sine Geværer. Saa raabte de ind og blev staaende et Dieblis, gif derpaa ind, men kom snart ud igjen, og uden at sige et Ord gif den største af dem hen til Ehdskeren og drev til ham under Dret, saa han i et Nu stod paa Hovedet med

Fødderne i Veiret. Da fik de Munden paa Gang, og Alle blev rasende findte paa ham, fordi han havde narret dem. Han blev stillet med Brystet og Ansigtet op mod et Træ, Armene tagne rundt dette og Hænderne sammenbundne, hvorpaa Kvinderne begyndte at prygle ham med myge Pidske, mens han hylede, græd og bad for sig. Dette morede Indianerne kosteligt; de blev muntre og begyndte nu Alle at hoppe og dansse omkring ham og drive Gjøk med ham. Han hylede af Fortvivlelse, og de af Glæde, og da han blev rasende og sparkede og bed efter dem, blev Spadsen des muntre og livligere; En kneb ham her, en Anden der, og En trak ham i Haaret og rykkede hans Hoved bagover, mens en Anden trak ham i Næsen og rykkede hans Hoved fremover igjen, saa han slog Panden mod Træstammen.

"Haardt imod haardt, sagde Kjærringen, hun slog Hovedet mod Stenen", hvissede Halstan. "Nu forsøger de at hjælpe paa hans frie Tænkning og at plukke det ugudelige Sindelag ud af ham."

"Jeg ved ikke, hvad vi helst bør gjøre", sagde Alf.

"Det kan aldrig være værd at bøde sit Liv for en forædlet og civiliseret Abekat, som ingen Sjæl har", bemærkede Halstan paa Spøg.

"Det kommer ikke an derpaa", svarede Alf; "thi om han end ikke vil have en algod Gud og en udødelig Sjæl, saa har han dog en elendig Sjæl, en almægtig Dommer og en skræffelig Regnskabsdag ivente. — Jeg vilde nødig, at her skulde løsnes Stud, da flere Indianere. maaste der ved kunde komme til. Dog, det fik staa sin Prøve; men Borghild, hende har Vorherre betroet til vor Beskyttelse, og jeg skjønner ikke, hvorledes vi skulde kunne gjøre det paa samme Tid, som vi angriber Indianerne. Desuden vilde det være Galmandsvær at binde an med dem der inde i Skoven; vi vilde snart blive omringede og dræbte eller tagne tilfange; thi der er for mange af dem, og vore Heste kunde vi ikke benytte os af i den tætte Skov. Men de vil formodentlig bringe ham med sig som Fange, og da kan vi angribe dem og søge at befri ham, naar de atter komme ud paa Prærien igjen."

Mens Brødrene nu stod der og overlagde, om hvorledes de helst burde bære sig ad, fik Dplysningsmanden en ny Ide; først taug han ganske stille en Stund, saa raabte han: "Jeg kunde lære Eder Noget! Jeg er en Medicinmand! Løs mig, saa skal jeg lære Eder noget Nyttigt."

"Er du en Medicinmand? Er du da en Missionær?" spurgte de og løste ham, da de nu alligevel var trætte af at plage ham paa den Maade, de hidindtil havde gjort.

"Nei", svarede han, "jeg er ingen dum, kristen Hund. Jeg kan lære — —"

"Saa er du en Kjeltring da", afbrød en fjæmpestor Indianer ham; "thi Missionærerne er de eneste Hvide, som ikke vil den røde Mand noget Ondt. Alle andre Blegnæb lever kun af at plage og bedrage den røde Mand."

"Jeg har dog aldrig gjort den røde Mand noget Ondt", forsikrede den nymodens Dplysningsmand hdmggeligen, og derpaa fortsatte han i en høitidelig Tone, idet han gestikulerede med Armene: "Jeg er en Troldmand, en Medicinmand, en Læge; jeg er en af den nye Dplysnings Bærere og ægte Sønner."

"Du er en feig Usling", afbrød En ham, "der findes ikke Mandsmød i dig. Der er Intet i dig, som er værd saa meget som et gammelt Uvessind."

"Jeg er villig til at følge Eder, hvor I gaar", vedblev Dplysningsmanden, "og at undervise Eder i den nye Videnskab, som skal aabne Eders Dine og gjøre Eder til fuldkommen civiliserede Mennesker, saa at I kan nyde Livet og forstaa at leve behageligt."

"Hvad er det egentlig, du lover at lære os?" spurgte Kjempen saa hvast, at den forældede Ubeat ikke uden stor Anstrengelse kunde begynde i en høitidelig Tone igjen: "Jeg vil undervise Eder om Videnskabens nyeste Opdagelser, saa at I herefter ikke skal behøve at lade Eder narre af Missionærerne til at frygte for en Gud, som ikke er til. Thi der er intet højere eller ædlere Væsen til end Menneskene" — — —

"Det kan være nok af dit Vaas", sagde Kjempen, greb ham i Nakken og rystede ham nogle Gange, hvorpaa en Anden tog ham i Benene, og saaledes bar de ham ned til Nabredden. Her lagde de ham fladt ned langs Vandet, rullede ham saa ud i dette og holdt ham under med Hovedet, indtil han var næsten kvast. Da drog de ham op og lod ham komme tilaaende igjen, for atter at rulle ham ud og holde ham under som forrige Gang. Dette fortsatte de med tre a fire Gange; da opdagede en af dem en stor Sten; denne lagde de paa hans Nakke, bandt den fast der til med Remmer og kastede ham saa midt ud i Vaen, som her var meget dyb. Alf blev bleg, og det gjøs i ham. Galfstan lagde sin Haand paa hans Skulder og sagde sagte: "Nu er det forsent; thi inden vi naaede derved, vilde han være død, og desuden maatte Indianerne først drives bort, hvilket vi nok ikke formaede."

"Jeg troede slet ikke, at de havde dræbt ham nu", svarede Alf, "men tænkte, at de vilde ført ham med sig til deres Leir for at brænde ham der ved en Glædesfest. — Det er grueligt at være Vidne til en Gudsbespotters Død; men hvor mange Fritænkere har vel ikke Indianerne i denne Tid sendt ind for den evige Dommer, og Mange, baade Fritænkere og andre Vantroende, vandrer nok den Vel hver Dag nagtet Guds Ord, Advarsler og Straffedomme. "Der som du vilde støde en Daare i Morteren med Støderen midt iblandt Grøn, skal dog ikke hans Daarlighed vige fra ham; men har du seet en Mand, som synes at være vis for sine egne Dine, da er der mere Forhaabning til en Daare end til ham", siger Salomon."

"Der drager Indianerne affted igjen", bemærkede Galfstan.

"Bliv her", sagde Alf, "jaa tager jeg Oppakningen af min Hest og sniger mig efter Indianerne for at se, hvor de begiver sig hen, saa at vi kan vide, om vi tør flytte ind i Gulen igjen."

Indianerne vendte tilbage til Skovkanten, hvor de havde efterladt sine Bunder og Hylter; Kvinderne belæsfede sig med disse, og de drog alle sydover langs Skoven, indtil de omtrent halvanden Mil fra vore Venners Hule kom til et Badested. Her gik de over Vaen og drog saa lige mod Vest. Da vendte Alf om, og de flyttede ind i Gulen igjen og kom i sin vante Orden. Men denne Begivenhed havde gjort et saa stærkt Indtryk paa dem, at de

hele den Dag ikke kunde tale om andet end Selvflogskaben og den falskelige saakaldte Kundskab. Og dette blev paa en vis Maade Ligtaalen over Dplysningsmanden; thi under saadan Samtale fikkede de ved Hjælp af lange Stænger hans Lig op af Vaen og begrov det i Skoven.

Den næste Dag ved Middagstid saa de Letpaafod, Alfs Indianer, komme, og mens han endnu var et godt Stykke fra dem henne mellem Træerne, strakte han Bljanten med den ombiklede Seddel i Veiret og begyndte at raabe: "Har Skrift fra den hvide Kvinde!"

"Er det sandt?" udbrød Alf, idet han ilede hen til ham. "Er det sandt, du siger?" gjentog han og rev ham Sedlen ud af Haanden. "Ja, det er Emmas Haandskrift. Kjære dig, Tak, Tak skal du have"; saa greb han hans Haand og trykkede og rystede den, sprang derpaa tilbage igjen til Galfstan og Borghild og omfavnede først den ene og saa den anden af dem.

"Du taaler nok Sorgen bedre end Glæden; thi Sorgen bærer du som en Mand, men Glæden gjør dig ellevild", sagde Galfstan, som selv var saa fuld af Glæde, at den stod ham langt op i Halsen.

"Vi maa ikke sørge som Hedninger, der ingen Gud har", svarede Alf smilende og leende; "men glæde os kan vi som Kristne, naar vi ikke glemmer, hvem det Gode kommer fra."

Borghild skaffede Mad frem til Budbringeren, Alf satte sig ved Gulens Indgang og rullede Sedlen op, men Galfstan stod og betragtede hans Ansigt for deraf at slutte sig til dens Indhold, hvilket lod saaledes:

"Min egen kjære Alf!

Du kan ikke forestille dig, hvilken usigelig stor Glæde du har forskaffet os ved at stikke os et Sendebud og nogle Linier fra din egen Haand. Mamma og jeg gred Glædestaarer i himandens Arme, da vi modtog dit Brev. Vi lever efter Omstændighederne bra og har Meget at takke den kjære Gud for, som hidindtil har holdt sin beskyttende og beskyrmende Haand over os. Vi befinder os blandt de vildeste Indianere, men staar i stor Ansæelse paa Grund af de Mediciner, Mamma havde i sin Sybose, og nogle andre Smaating og Omstændigheder, som ved Herrens Styrelse er kommen os til Gode.

Indholdet af dit Brev glædede os ogsaa meget. Det lod næsten som en af de gamle Folke-Eventyr og er dog den guddommelige Sandhed, vor Kjæp og vor Stab, vor Trøst og Glæde midt i Sorgen. Oh, hvilke stakkels uhyfkelige Mennesker de er, som ikke kjender denne Trøst. Vi erfarer det under Ansægtninger og ser det paa mange af vore Medfanger; kun saa af dem lader til at kjende sin allertrofasteste Ven og holde sig til ham, de øvrige er dels udøbte Hedninger, dels Fritænkere og dels tankeløse og ligegyldige Navnkristne, der ligesom Dyrene kun bekymre sig om dette Liv. De fleste af dem nedsenker sig i en trøstesløs Sorg, og deres eneste Glimt af Haab er den usandsynlige Tanke, at Soldaterne kunde komme og overrumple Indianernes Leir saa pludseligt, at disse ikke fik Tid til at dræbe os Fanger først, hvilket de har sagt, at de vilde gjøre, om de mærkede, at de ikke længere kunde staa sig imod de Hvide. Men Mamma og jeg og nogle saa Andre

bryder os ikke meget om, hvad de siger, saasom vi ved, at den gode Gud alene raader for, hvad der skal ske.

Det er vel bedst, at jeg fortæller dig, at de vilde solgt mig til en gammel Hovding for at blive hans Medhustru; men jeg sagde dem, at jeg var en gift Kone og aldrig blev nogen anden Mand's. "Saa dræber vi dig", sagde de. "Ja", svarede jeg, "dræb mig, om I vil, for jeg vil meget heller dø end blive en anden Mand's Hustru, og dersom Nogen forsøger derpaa, da skal alligevel enten han eller jeg dø." De saa formodentlig, at det var mit ramme Alvor; thi jeg har ikke hørt om, at Nogen senere har trytet Lyft til at kjøbe mig paa den Betingelse.

Nu maa jeg slutte, fordi der ikke er mere Plads paa Papiret. — Staffels Mamma er anset for en Troldkjæring eller et Medicinmenneske, men det kommer baade hende og mig til Gode. Hun beder at hilse dig og Halstan. Hvis du kan, saa send Budet tilbage igjen til

Din
Emma."

Halstan saa, at nogle Taarer begyndte at liske sig ned ad Alfs Kinder, men bemærkede tillige, at det var Glædes- og Taknemmeligheds-Taarer. Borghild kom og satte sig ved Siden af ham saa stille og høitideligt, som om hun var i Kirken, og Medfølelse lyste ud af hendes alvorlige Ansigt og spørgende Blik. Deres Deltagelse gjorde Alf end mere lykkelig og varm om Hjertet; han rullede Sædlen op igjen og læste det Hele høit for dem. Da han sluttede, foldede Borghild andægtig sine Hænder, Alf tog Hatten af og Halstan lagde sine Hænder sammen over Mundingen af Bøksen, som han stod og støttede sig paa. Naen listede sig saa lydløst forbi dem, og Skoven stod saa taus og stille. Solen lyste, Dagen smilte, enkelte skinnende hvide Skyer seilte henad den dybe blaa Himmel, og Alt omkring dem hvistede, aandede Fred, Fred for de Børn, som tror Gud. Fred midt paa Slagmarken, midt under Blodbadet, midt i Mord og Brand og Forsølgelse. Fred for Guds Børn midt i Djævelens Leir, midt i Døden Fred og Seier. Og Fuglene sang og littede, mens Alf og Halstan og Borghild sang i jublende Kor:

Herren være
Eoig Vere!
At Han Sine
Lader trine
Mellem Torne hjemad,
Dog med Glæde fremad,
Under Korset i Nad
Den trange Wei henad.
I Jesu Navn
Til Herrens Favn
Vi stævner frem,
Der er vort Hjem.
Pris og Vere
Herren være!

Vi er glade
Dg os lade
Ei forstrække
Af de Frelste;

Ordet Troen føder
Dg os Alt forføder,
Om end Foden bløder,
Det kun Kjødet døder,
Som os hindrer.
Troen lindrer
Korsets Smerte
I vort Hjerte.
Taf og Vere
Herren være!

Derfor glade!
Han vil lade
Ordet drage,
Torne jage,
At vi fremad hinker
Dg os ei forsinket.
Kjærligheden vinker,
Guddoms-Sværdet blinker,
Sei'ren faar vi,
Livet naar vi;
Morgenrøden
Midt i Døden.
Eoig Vere
Herren være!

Historien om Karaaka og Ragnar Lodbrok.

(I Korthed fortalt af Bernt Akerhold.)

(Slutning.)

Da nu den bestemte Tid, at Ragnar skulde holde Bryllup med Ingebjørg, var forløben, uden at han kom, tystes det Kong Eysteins, at der var tilføiet ham og hans Datter stor Vancere, og Venskabet imellem begge Kongerne var dermed brudt. Der blev Krig imellem dem. Begge Ragnars Sønner med Thora Borgarhjort, Erik og Agnar, rustede en mægtig Hær og Flaade og drog til Sverige og herjede. Kong Eysteins lod Budstikken gaa over hele Riget og rykkede i Marken med mange Mænd; han førte ogsaa med sig en Troldko, Sibhsja (d. e. den stedse brølende), der i Striden pleiede at gaa foran Fylkingerne; denne Ko skulde have havt saa stor en Troldkraft, at Fienderne forvirredes, saasnart de hørte dens Brøl, saa at de sloges indbyrdes. Da Hærene mødtes, blev Koen løsladt. Den løb foran Eysteins Hær og brølede frgteligt, og der kom et saa stort Gny og sliig Forvirring over Ragnars Sønners Mænd, at de skulde have kæmpet indbyrdes. Koen stangede flere ihjel med sine store Horn, og hvor drabelige Mænd Ragnars Sønner end vare, saa var de dog ikke god for at staa imod den. Agnar faldt, men Erik blev tagen tilfange. Eysteins tilbød ham Fred paa gode Vilkaar, ja tilbød ham endog sin Datter tilægte, men forgjæves; som overbunden vilde han ei modtage disse Tilbud; thi han vilde ikke overleve sin Broder; han had om, at han selv maatte faa vælge sin Dødsmaade, hvilket blev ham

tilstaaet. Han forlangte at ville dræbes ved at løstes paa Spyd, d. e. kastes paa Oddene af Spyd, der var sættede i Jorden. Da man hævdede ham paa Spydene, saa han en Ravn komme flyvende. Da kvad han:

”Sorte Ravnen
 sel nu striger
 høit i Heimen
 ober mit Hoved.
 Drenen ønsker
 Helten's Dine,
 glemmende Kampens
 kolde Minder.
 Sugge de haardt
 af mit Hoved Dinene,
 da de daarligt
 og dhrift mig lønne
 for sine Føde,
 jeg dem foræerte.*)

Han lod da sit Liv med megen Tapperhed; men før sin Død drog han en kostbar Guldtring af sin Haand og bad en af sine Mænd at bringe den til Dronning Aslaug fra ham som et Minde. — Ragnar var fraverende, da Budskabet om hans Sønners Død kom til Danmark; men Aslaug sad i Hallen. Da Sendemændene kom ind, sad hun med et Linflæde bundet om sine Kne og fjæmmede sit lange Haar. Hun hørte roligt paa Fortællingen og spurgte nøie efter enhver Ting; men da de rakte hende Ringen fra Grif, styrkede Taarerne som Haglkorn nedover hendes Kinder, og aldrig saa man hende græde hverken før eller siden, ikke engang da hun hørte, at hendes egen Søn Ragnvald paa samme Tid faldt, — saameget elskede hun sin Stedsøn. — Da hendes egne Søner kom hjem, eggede hun dem til Hævn, og de drog imod Gyste; selv klædte hun sig i Brynje og fulgte med dem. Paa denne Rejse gif hun under Navn af Mandalin. Inden Striden begyndte, sagde Ivar Benløs til sine Mænd: ”Værer mig saa langt frem, som det er Eder muligt, og naar Gyste's Troldko kommer os nær, kaster mig da op paa den, og da skal enten jeg eller den dø. Tager først et stort Træ og skjær det til Buer og Pile.” — De gjorde, som han bød, og disse Vaaben var saa mægtige, at de ikke syntes at kunne føres af nogen Anden end Ivar Benløs selv. — Koen stormede imidlertid frem og brølede, saa at alle Mænd forferdedes, undtagen Ragnars Søner, og begyndte at slaes indbyrdes. Men da saa de Mænd, der var Ivar, at han spændte Buen, som det havde været en svag Rviist; de hørte Strengene hvine, saa at deres Dren aldrig før havde fornummet en saadan Vist, og Pilene fløi saa haardt, som de var stude af den stærkeste Laasbue, og saa lige, at hver Pile sad midt i Dinene paa Koen. Men saa styrkede den frem imod Ivar; han bød sine Mænd at kaste ham op paa den, og han blev saa let for dem som et lidet Barn, saa at de kunde naa Koen, skjont den ikke var saa ganske nær. Men da han kom op paa Ryggen af den, blev han saa tung, at det var som et Klippestykke faldt over den, og han knuste hvert Ben i den, og da fik den sin Bane. Han bad derpaa sine Mænd at løfte ham op snarest muligt; og

saa skete, og hans Stemme blev saa gjennemtrængende, at det forekom enhver i Hæren, naar han talte, som han var nær, om han end stod langt borte. Ved sin Tale standsede han derpaa al den Ufred, der var kommen mellem Folkene indbyrdes. Svensernes Hær blev splittet, Kong Gyste faldt i Striden, og Ragnars Søner vandt Seir. Ragnars Søn Bjørn Ternside blev Konge i Svithjod (Sverige) efter Gyste.

Siden for Ragnar Lodbrot og hans Søner om i Europa: Rusland, England, Skotland og Irland, hele Frankrig og Italien hjemjøgtes af deres Vikingetog.

Til sidst besluttede Ragnar at føre Krig mod Kong Ella i England. Aslaug søgte forgjæves at saa ham til at opgive denne Beslutning; men da hendes Bøn ikke kunde rokke hans Villie, gav hun ham ved Ufreisen en Kjørtel, som Sværd ikke kunde bide paa. Han rustede to uhyre store Skibe for paa dem at drage over til England. Aslaug likte ikke dette og sagde, at disse store Skibe ei var passende til at lande ved Englands Kyst, der var fuld af Brændinger og Sandgrunder. Men hendes Raad var fremdeles forgjæves. Han drog da affted, men led Skibbrud ved Englands Kyst; han kom dog i Land med sine Mænd.

Saa snart Kong Ella erfarede, at Ragnar var kommen i Land, samlede han strax en stor Hær, og det kom til Slag imellem dem. — Istedetfor Brynje bar Ragnar den Kjørtel, som Aslaug havde givet ham; i sin Haand førte han det Spyd, hvormed han havde dræbt den Dren, der laa om Halsen til hans første Hustru Thora Borgarkjørt, og han havde ikke andre Dælvaaen paa sig uden Hjelmens sin. — Hans Hær var langt mindre end Fiendens, saa at Striden stod ikke længe paa, førend mange af hans Mænd var faldne, og lidt efter blev han selv indklemmet imellem Skjolde og tagen til Fange. Da Kong Ella spurgte ham, hvem han var, vilde han ikke svare. ”Han maa sættes paa en større Prøve”, sagde Kong Ella, ”eftersom han ikke vil sige, hvem han er; han skal kastes i en Drmehaug, og der skal han sidde i nogen Tid; men hvis han da siger, at han er Kong Ragnar, saa skal han strax tages op igjen.” — Ragnar vilde fremdeles ikke sige, hvem han var, ligesom heller ikke Drmene endnu skadede ham noget; men da Aslaugs Kjørtel blev trukket af ham, begyndte Drmene at bide ham. Da han mærkede Døden nærmede sig, udbrød han: ”Grynte vilde Grisene, hvis de vidste, hvad Galten lider! Smerte volder Drmenes Bid mig! bleg ligger jeg, og snart skal jeg ende mit Liv iblandt Drme!” Han kvad derpaa en Sang og døde leende.

Om Dronning Aslaugs videre Skjæbne og Endeligt vides intet. Efter Sagaerne skal hun, som allerede paa-peget, være Stammemoder til Norges første Enefonge, Harald Haarfagre, hvilket snart skal blive nærmere paavist. Først ville vi, førend vi endnu slutter denne interessante Fortælling, meddele lidt om hendes og Ragnars Søner.

Kong Ella i England maatte af Ragnars sidste Ord slutte sig til, at han efterlod sig Søner, af hvilke han maatte frygte Hævn. Da han fik Visshed om, hvem den Dræbte var, sendte han nogle af sine Mænd til Danmark for at forkynde Ragnars Søner, hvad der var hændt, og

*) Versemaalet er her noget forandret.

bad Sendebudene nøie lægge Mærke til, hvorledes Ragnars-sønnerne optog Esterretningen om sin Faders Død.

I Ragnar Lodbroks Saga stildres med levende Farver, hvor forskjelligt Sønnerne isølge deres forskjellige Karakter modtog det sørgelige Budskab. De var netop komne hjem fra sine Tog, men havde endnu ikke spurgt sin Faders Skjæbne. — Da de engelske Sendemænd kom i Hallen, fandt de Ivar Venløs siddende i Høisedet, medens Sigurd Drm i Die og Hvitserk spillede Taal (Schaf), og Bjørn Fjernside tilskar et Sphydstaft. Sendemændene henvendte sig til Ivar og fortalte ham Tidenden om Ragnars Død, og de øvrige Brødre holdt op at arbejde og lyttede til med spændt Opmærksomhed. Bjørn støttede sig til Sphydstaftet, Ivar vedblev roligt at spørge om alle Enkeltheder ved Faderens Død; og da Fortællingen var naaet saa vidt, at Ragnars sidste Ord meldtes Sønnerne, kom de i den heftigste Sindsbevægelse; Bjørn greb saa voldsomt om Sphydstaftet, at der sad Mærker i det efter Hænderne, og da Beretningen var ude, svang han Sphydet saa haardt, at det sprang i to Stykker; Hvitserk knugede den Taal-Brille, han holdt i Haanden, saa fast, at Blodet sprang ud af hans Negle, og Sigurd Drm i Die skar en Kniv, hvormed han skræbde sine Negle, ind i Haanden ligetil Benet, uden at Nogen kunde se Tegnet til Smerte hos ham. Ivar alene beholdt sin rolige Fatning og udsurgte nøie Sendemændene om enhver Omstændighed, uden at lade mærke paa sin Tale hverken Bredde eller Sorg; men hans Ansigt stiftede Farve: han var snart rød som Blod, snart bleg som et Eg og altimellem ligesom blaa, og dette vidnede om, hvad der foregik i hans Indre. — De andre Brødre vilde strax begynde Faderhævnen med at dræbe Sendemændene; men Ivar forhindrede det, lod dem fare hjem i Fred og bød dem at sige Kong Ella, hvad de havde seet.

Da Ella hørte deres Beretning, udbrodt han: "Ivar er den, som vi maa frygte, eller ogsaa Ingen." Og Udfaldet, som vi snart skal høre, viser, at han domte rigtigt.

Saa snart de engelske Sendemænd var dragne bort, holdt Ragnars-sønnerne Raad om, hvorledes de skulde hævne sin Faders Død. Ivar sagde da, at hans Mening var, at de burde modtage Bøder af Kong Ella. Men de andre Brødrene optog dette Raad med tydeligt Mishag og erklærede i sin Forbitrelse, at de vilde samle alle de Skibe og vaabenføre Mænd, som de kunde faa, og angribe Ella. Dette skete ogsaa; men da det rygtedes, at Ivar havde fra-raadet Toget, holdt mange sig tilbage, og Brødrenes Hær blev ikke saa stor, som de havde ventet. Alligevel drog de afsted til England, og Ivar fulgte dem med et Skib, dog med det Løfte, at han ei vilde deltage i Kampen.

Ragnars-sønnerne landede i England, men Lykken var dem ugunstig: de blev slagne af Ellas overlegne Magt og maatte flygte til sine Skibe. Da sagde Ivar, som ikke havde deltaget i Slaget, at nu vilde han begive sig til Kong Ella og underhandle med ham; men hans Brødre, der holdt saadant for en Skam, forlod ham for at drage hjem til Danmark. Ivar lod sig føre for Kong Ella og erklærede sig villig til at forliges med ham og aflagde Ed paa, at han aldrig vilde gjøre noget Forsøg paa at hævne sig, naar han blot maatte faa saa stort Stykke Jord, at en Dreghud kunde spænde om det. Ella modtog Tilbudet og

lod Ivar forblive i England; men Ivar lod Dreghuden udbløde og skjære i fine Strimler, og dermed vandt han saa meget Land, at en Borg kunde bygges derpaa. Han gjorde sig snart afholdt af Kongen ved at forsvare hans Rige og gaa ham tilhaande med sine Raad. Men hemmeligen lod Ivar sig bringe meget Guds fra sit Fædreland og benyttede dette til at vinde Ellas Mænd. Da han saaledes havde stiftet sig mange Tilhængere i Ellas Rige, sendte han lønligen et Bud til sine Brødre i Danmark og opfordrede dem til Hævn og angribe Kong Ella med al sin Magt. De fulgte Opfordringen og drog til England med en stor Hær. Endnu anstillede Ivar sig som Ellas Ven og drog som Fredsmægler imellem ham og Brødrene sine, medens han dog hemmeligen ophidsede disse. Det kom til Slag, hvori Ella blev forladt af sine egne Mænd, overbunden og fangen. Da nu endelig Ivar saa sin Faders Banemand i sine Brødres Hænder, lod han sin længe dulgte Hævnlyst frit løbe og opfordrede sine Brødre til at mindes, hvilken pinlig Død Ella havde ladet deres Fader lide. Paa Ivars Raad lod de riste Blodørn paa den fangne Konges Ryg, idet de skar Ribbenene fra Rygraden og bød dem udad som en Orns Binge, og derpaa rev de Lungerne udigennem det aabne Saar. Saa døde Kong Ella. Men først nu syntes Seirherrerne, at de ret havde hævnnet deres Fader.

Ivar Venløs forblev, efterat have øvet denne grumme Faderhævn, i England og raadede der for det Rige, som han havde erobret, indtil sin Død. Efter Sagaernes Beretning skulde Riget bestaa kun af Northumberland (den nordlige Del af det egentlige England, nordenfor Humber). — Paa sit Dødsleie bad Ivar, at man skulde reise hans Gravhaug paa den Ryst af Landet, som var mest udfat for Fiendens Angreb; han haabede da, at den ei skulde have nogen Fremgang.

Ragnar Lodbroks øvrige Sønner drog hjem til Danmark og fortsatte derfra sine Tog til alle Kanter. Engang, da Hvitserk den hvassse herjede paa Østersøens Ryster, blev han overmandet af sine Fiender og fangen. Han udklarede sig da den Dødsmaade at brændes levende paa et Baal af Menneskehoveder, og paa den Maade lod han sit Liv. Han var Konge "over Jylland og Slavernes Lande."

Hans to andre Brødre, Bjørn og Sigurd Drm i Die, skulde have sine Riger — den ene, Bjørn, i Sverige, og den anden skulde regjere over Skaane, de danske Der og det sydlige Norge, altsaa omtrent af samme Udstrækning som hans Faders, Ragnar Lodbroks, Rige. Bjørns Etlinger raadede længe over Sverige, og Sigurds blev meget berømt i Danmark; men Hvitheim forsvinder imidlertid snart fra Begivenhedernes Skueplads, uden at man ved, enten han har efterladt sig Esterkommere eller ei. — Igen-nem sin Søn, Sigurd Drm i Die, var det, at Kraaka, eller som hun egentlig hedte, Aslaug, blev Harald Haarfagres Stammemoder; thi Sigurds Datter, der ogsaa hed Aslaug, havde en Søn, der hed Sigurd Hjert, og denne var Fader til Ragnhild, Harald Haarfagres Moder.

Fordelte man Londons Befolkning, mere end 3 Millioner, i lige Afstand fra hverandre, vilde der blive 14 Men mellem hver.

Et Tyvekvinde-Meeting i London.

(Af Dr. Karl Schneider.)

I.

Det var en stjernerklar Aften sidste Januar Maaned, da vi tog afsted for at bivaane et af Kjeltringernes Apostel, Ned Wright's berømte Tyvemoder. Denne Gang gjaldt det blot kvindelige Tyve, der vare indbudne paa The og medfølgende Foredrag. Omendstjønt de londoniske Politiretter give rigelig Anledning til at studere Tyvene under alle mulige Schatteringer, saa var det dog interessantere at iagttage dem saadan i deres eget Selskab, hvor de sitre og uden Frygt for Politiets Indgriben frit og ubundet kunde lægge sin Kastes eiendommelige Karaktertræk for Dagen. Forsamlingsstedet laa langt nede i Staden Sydende, og vi havde en dygtig Vej did fra de fashionable Kvarterer i Vestend over Themsen gennem Lambeth og Camberwell. Men London præsenterer sig, ligesom de letfærdige Skjønheder fra Regentsstreet og Haymarket, bedst om Aftenen, naar Taagen har ophørt at fordunkle Sjnskredsen, og Stjernerne faa Anledning til at konkurrere lidt med Gaslyset, og derfor faldt Luren, der dels foretages tilfods, dels paa Taget af en Omnibus, os ikke lang, paa Grund af det stadigt vglende Panorama. Westminsterbroen vrimlede som sædvanligt af Arbeidere, der vendte tilbage fra sit Dagværk og gjerne gjorde en liden Omvei for at slippe at betale sin Stillingsskifte paa de andre Broer. Tilhøre og venstre strakte sig en uendelig Række af Bygter, der indfattede Floden i en Straalekrands og gav Billedet Liv og Varme. Paa den anden Side af Themsen hævede sig høit over de dunkle Husmasser St. Paulskirkens elegante Kuppel, og over Westminster's Klokketaarn stod Maanen klar og rolig som Prikken over et "i". Efter en halv Times Vandring paa den søndre Side af Themsen kom vi til Forsamlingslokalet, der laa lige under en Ternbanebro for Chatam- og Doverbanen. Det var et af de mange i simpel Ligfæststil byggede Disfenterkapeller, der i England sthyde op af Jorden som Paddehatte. Efterspørgselen er ogsaa uhyre stor, enhver Klynge af Huse behøver sit Opbyggelsessted, og den fløge Bygningsentreprenør optager derfor gjerne — foruden en eller to Kneiper et saadant Kapel paa sin Plan. Det bliver da som alle andre Husleiligheder udleiet; er Menigheden ikke formuende nok til at kunne udrede den hele Leie, saa maa Kapellet ofte bruges til andre heterogene Diemed, og ofte toner Orgelet om Morgenens der, hvor Violinen om Aftenen har spilt op Dansk. Ved Døren stod en gammel Portnerisse og forlangte vore Billetter. Vi rakte hende dem, og hun besaa dem omhyggeligt. "Denne Billet," saa stod det paa dem, "gjælder kun for et Fruentimmer, der mindst er bleven straffet en Gang; den kan ikke overdrages. Vi ville give et godt Maaltid af The, Smørrebød og Kager og saa foranstalte en Diskusion. Ved Mødets Slutning erholder enhver i Gave et firepunds Brød og et Stykke salt Kjød. Man anmodes om saavidt muligt ikke at fremvise denne Billet. Din Ven for Kristi Skyld. Ned Wright"

Taus viste Portnerissen os, uagtet vi ingen straffede Forbrydere vare, til en Sidetrappe, der førte op til et

Galleri, der løb rundt Kapellets Væg. Det Indre var ligesaa simpelt som det Ydre. Et lidet Harmonium paa en Forhøining var den eneste Prydelse, og det tomme Rum kunde langt snarere tages for en Auktionsaal i City end for et Gudshus, saameget har i vore Dage de puritaniske Billedstormere ryddet op i den kirkelige Pomp. Efterhaanden fyldtes Forsamlingsfaalen langsomt. Foruden os vare der paa Galleriet nogle Bladreferenter, kjendelige paa Lommebøgerne, de tilspidsede Blyanter, Brillerne og Theaterkiferten. Saa var der nogle Disfenterpræster, Venner af Ned Wright, forfælske mistænkeligt udseende Individier af de lavere Samfundsklasser — omvendte Tyve, som en Præst forsikrede mig — og endelig en Række af tæt tilslørede Damer, der omhyggeligt sørgede for at bevare sit Intokuito, sandsynligvis Fariseerinder, der gratulerede sig med ikke at være som en af hine dernede. Nedenunder i Kapellet tog det kvindelige Element, der havde svoret Samfundet Krig, Plads med en mærkvaerdig Orden og Ro. De kastede nysgjerrige Blikke op til Galleriet og førte sig imellem en sagte Samtale, der af og til afbrødes af Skrig fra Børn, der hang ved Bryllet. Der var omtrent to hundrede tilstede, og da samtlige vare indladte, vare alle Pladse i den lille Kirke optagne. Som man kunde vente, hørte den Klasse, der ved et Tilbud af The og Smørrebød og Kage lod sig bevæge til offentlig at erkjende sin vanærende Gaandtering, ikke til de fashionable eller heldigste Overtrædere af det slyvende Bud. Som bekjendt gives der blandt Tyve, især i London, ligesaa skarpt begrændsede Klasser som i det sociale Liv; Aristokrati, Borgerkab og Arbeidere, Lapsje, Dagdrivere og Pjaltekræmmere gives blandt dem med al den bestemte Afsondring, som finder Sted blandt de sociale Kaster, og Afstanden mellem en Junker og en Gadefejler er ikke større end imellem en Industriridder af første Rang (Svelmobsman, Opera-jumper), der klemmer sin Borguet i Diet og driver sin Gaandtering i sine Saloner og Theaterloger, og den saakaldte bluey hunter eller pigeon flyer, der stjæler Tagblyet bort fra gamle Huse. De, der havde indfundet sig til Ned Wrights The-selskab, hørte aabenbart til Tyvesamfundets Parias. Plege og hulsiede vare de fleste, Glendigheden saa ud af deres Dine, og de vare bedækkede af Smuds og Pjalter. De vare ikke komne ud over Tyvehaandverkets bitre Vereaar, de havde endnu ikke kunnet bringe det til den elegant antrukne "Dames" Stilling, der i Omnibussen faar fat paa sin Naboerskes Pung, medens hun indvikler hende i en interessant Konversation, eller som praktiserer Muller af ægte Kniplinger ned i sine Lommer fra Butikerne i Oxford-Street, eller til den falske Forsørerisse, der bedaarer den elskovslyge Ingling med sine Kys, medens hendes Hjælper (pal) med et Slag bedøver ham og berøver ham Uhr og Børs og Ringe, dertil manglede de aldeles Hovedbetingelsen, Skjønhed. Kun Fortvivlelse, Fængsel og Glendighed havde bragt dem ind paa Tyvebanen, og de gylndne Frugter, som de i Begyndelsen havde gjort sig Haab om at høste paa denne Løvebane, eksisterede kun i Bøger, i den berhyggede Galgaliteratur, der viser dem Jack Shepherd og Dick Turpin om Aftenen efter endt Nov, ligge ved den yndige Sills Kødder i duftende Saloner og søge Wederlag for Dagens Farer i hendes Kjeretegn. Kanste en eller anden af de

gamle Synderinder, der skjulte sig under Skyggen af Galleriet i Salens Baggrund, før havde været smukkere. Paa-faldende var et for dem alle fælles Træk, brede, fremspringende Kindben og en spids Hage, ganske forskjellig fra den sædvanlige angelsaksske Typus med det massive Underansigt, forsagt, Lasten fremstillede sig her sletikke med den oftere af Poeterne besungne sagre Yderside, men i sin væremeligste og mest affkræftende Form. Paa de første Bænke havde nogle mere velklædte Forbrydere taget Plads. Iblandt dem udmærkede sig en gammel Kone med rystende Hoved i overflødig Grad ved sin Snaksomhed og sin Bevægelse og den Iver, med hvilken hun bestræbte sig for at indvirke paa de nærmest siddende, lod mig formode, at hun hørte med til det sceniske Apparat og var i Sambirten med Ned Wright for at bringe Laarefilderne til at flyde, — en Formodning, der stadfæstede sig senere paa Aftenen. "Jeg haaber, I alle befindes Eder vel," lod en kraftig Stemme, og en bredskuldret Mand lænede sig ud over Talerstolen for at hilse Selskabet. "Jeg vilde gjerne," vedblev han, "førend vi gaa over til Spiseforretningen, give Eder alle en Gulepresent." Nu standsede han nogle Sekunder, Lyvansigterne vare spændte paa det yderste. "Og det under Form af en Salmebog." Ansigtene forlængedes aabenbart af Stusselse, de havde ventet sig noget bedre. Imidlertid modtog de dog strax derpaa med synlig Glæde Gaven og stemmede villigen i, da Ned Wright med sin mægtige Røst begyndte paa en af Sangene, der for Størstedelen vare forfattede af ham selv. Jeg benyttede mig af dette Mellemrum for at betragte Lyvemissionæren nære. Det var en undersætsig Skikkelse, med bredt Bryst, mægtige Skuldre, forklippet Haar, Stjæg over hele Ansigtet, stjern Næse, smaa, stikkende Dine og en vældig Tyrnakke. Saadan fremstillede sig denne forhenværende Vagabond, Straffefange, Themseskipper, Desertør, Spidsbub, Matros, Priskøber, Bibelsælger, Gadepredikant og nu Lyvemissionær. I tretti Aar havde han ført et Liv fuldt af Skjændsel og Vancere i Hovedstadens dybeste Smuds; han havde stjaalet, røvet og gjort Indbrud, han var bleven transporteret paa Forbrydervognen (Black Maria, prisøners van), som Soldat var han bleven degraderet, som Matros havde han faaet Kat, han havde arbejdet i Tredemøllen i det gamle Fængsel i Brighton. Sin Hustru havde han med raa Brutalitet jaget ud syg og ussel ved Nattetid og i styrrende Regn, som uforbederlig Drukkenbolt havde han ladet sig hverve af Totalafholdenhedselskabet, og da han saa vandt i en Kaproning paa Themsens over en Rival, der var hengiven til Kaffen, da udbasuneredes denne Seir som en Vandets Seir over Allet. Som Priskjæmper havde han hentet sig sin stjerne Næse, og han var netop i Begreb med at maale sig med Dagens første Boger, Jack Conelly, da efter hans eget Sigende Herrens Stemme traf ham ved en Søndagsprediken i Astley-Theatret, hvor han var gaaet ind af Kjedsomhed. Nu bævede han med Gru tilbage for sin forrige Vandel. Han besluttede at begynde paa et nyt Liv og gjøre en Paulus af Saulus. Men det holdt tungt med Bedringen. Ingen havde Tiltro til ham, ingen vilde give ham Arbejde. Først efter lange Anstrengelser lykkedes det ham at anstaffe sig en Bibelsælger, med hvilken han drog predikende omkring i

Londons sydlige Kvarterer, Lambeth og Southmark. Denne Tid med al dens oprigtige Vilje og smertelige Misfjendelse omtaler han selv som den tungeste Periode af sit Liv, og Erindringen om den var det, som bestemte ham til at ombytte sin Stilling som Bibelagent med en Lyvemissionærs for at give de angrende Lyve, der fra alle Kanter stødes tilbage og i Kampen for sin Tilværelse atter maa tage fat paa sin tidligere Haandtering, en Anledning til at faa et ærligt Erhverv. Til dette Kald havde han ialfald den bedste Fordannelse. Han kjendte Lyvernes Huler og Gjemmesteder, han kjendte deres Sprog, deres Sæder og deres Tænkeset og kunde finde Forbryderen under den listigste Maske. Først indbød han blot sine Kolleger paa Prædikener og Andagt, saakaldte Kongregationer, under hvilke han søgte at paavirke dem ved Ordets Magt og Udbytte til fremtidig Belønning. Men da disse Møder, uagtet de i Begyndelsen paa Grund af Lyvenes Nysgjerrighed bleve stærkt besøgte, snart tabte sin Tiltrækningskraft, saa søiede han en god Ret Ertesuppe til Prædikenen, og senere, da hans Hjælpefilder formeredes, gav han ordentlige The-selskaber, som han gjorde endnu mere tillokkende ved Løftet om en eller anden Gave ved Slutningen. Politiet, der altid underrettes om Tid og Sted for saadanne Møder, har den strengeste Ordre til saavidt muligt at holde sig borte, for at ingen af Frygt skal afholdes fra at give Møde. Saavidt jeg kunde forstaa, blev Ordren ogsaa efterfulgt, jeg kunde ialfald ingensteds opdage nogen Politimand.

II.

Sangen varede længe. Ned Wright havde i sin Iver allerede begyndt en ny Sang, og derover vare Lyvekvinde-erne nede i Salen som vi oppe paa Galleriet blevne utaalmodige. Vi længedes allesammen hjerteligen efter, at Theen skulde komme ind; men det var af forskjellige Grunde: de dernede til Forfriskelse for sin Gane, vi til Forfriskelse for vore Lugteorganer, thi de sidstnævnte vare virkelige efterhaanden komne ilde i Beknib. Damerne havde nemlig aldeles udeluftet Parfyum fra sit Toilette, og da deres Antal beløb sig til to hundrede, var den Duft, som steg op til os, ubehagelig. Vi lænede os derfor saa langt som muligt tilbage paa vore Bænke og bevægede os ikke igjen til at stikke Næsen udover Rækerket, førend Theen udgjød sin brune Strøm i to hundrede store Kopper og opstrøede vort taknemlige Lugtesystem med sin friske Duft. Hvor de spiste og drak dernedenunder! Fra Haand til Haand gif Kopperne, fulde og tomme, og man brød sig hverken om Theens kogende Temperatur eller Kagestykkernes Størrelse, men slugte og rev til sig og fyldte det bedste, man kunde, og Armodens hele hungrige Graadighed og dyriske Slugvorrenhed traadte frem i de spændte Tuggemusler, de fremstaaende Kindben og Dineens lystne Spil; selv medens Nydelsen varede, saa de sig om efter nye Nydelse og fulgte Spisearterne med falkeagtige Blikke, naar de passerede ud og ind. Den gamle Laareperse var især ivrig med sin Tuggesforretning, og det var pudsig at se, hvorledes hendes Underkæbe dansede et Pas de deux med Overkæben og slog de forunderligste Volter paa sig. Idetheletaget var Skuespillet forresten lidet opbyggeligt. Den mennekelige Naturs Ratsfider traadte under samme altfor modbydeligt frem i

Dagen, og glade vare vi, da Tyvekvindeerne endelig vare tilfredsstillende eller kanske rettere sagt Forraadet var forbi, og der intet nyt var ivente. Efterat de endnu nogle Gange havde ladet Blikket fare forsultent omkring, satte de sig i Positur. De havde taget for sig af Anretningens første Afdeling og vare derfor moralisk forpligtede til at laane Ned Wright's Ord et opmærksomt Ore. Desuden vinkede jo det firepunds Brød og det salte Kjød dem indbydende ved Affæden, og da saa Ned Wright som forhenværende Medlem af det ærede Tyvelaug var en Gjenstand af særlig Interesse for dem alle, og de vidste at skatte hans Udtryk fra Tyvesproget, saa var det snart igjen i Orden, da Tyvemissionæren traadte op paa Talerstolen og spurgte hvorledes Traktamentet havde smagt dem.

"Udmærket!" raabte de alle med en Stemme og gjorde sig saa søde og elskværdige, som vel gif an med slige Galgenfjæs. Taarepressen var i krampagtig rystende Bevægelse. "Jeg skal hidenefter sige Eder, hvorledes I hver Dag kan faa saadan Kost; men først vil Oberst W., den ærede Repræsentant for Southemark, fortælle Eder noget af stor Interesse." Hvad Parliamentsmedlemmet sagde om Bibelen og Ned og Kristus, var høist uinteressant og almindeligt; men Tyvekvindeerne, der ligesom alle de lavere Folkeklasser har en stor Respekt for et M. P. (member of parliament) og derunder forbinde Indbegrebet af al Rang og Rigdom, lyttede til med aaben Mund og Skoppen foroverbøiet. Den Gamle nikkede, uafslægt bifaldende og saa triumferende om til Høire og Venstre for at faa de øvrige med sig. Nu traadte Ned Wright selv frem for at holde den belovede Tale. Han begyndte i Samtalestil spøgende at fortælle Anekdoter fra sit tidligere Liv, men slog efterhaanden ind paa en alvorligere Tone. Hans Stemme, der, naar han er bevæget, ligner en fjern Torden, blev heftigere og heftigere, hans Stikkelse udvidede sig, og hans Dine sunklede af begejstret Fanatisme, dengang da han fortalte, om hvorledes Søret var bleven revet ifra hans Dine, og hvorledes han sølte hos sig selv, at nu var han reddet. Ned Wright's Maade at prædike paa er voldsom, som hans hele Væsen. Han vil storme Himlen, og da han er overtydet om, at han kan opnaa Alt, naar han blot holder ud, saa prædiker og synger og beder han som en Besat, han lader sig ikke standse, men ligner en vild Bjergstrøm. Hans Ordforraad er derhos neppe slynderligt rigere end en sædvanlig Gadeprædikant's, og hans Ideer om Gud og Himmel og Livet hinsides ere unegtelig noget konkrete og grovkornede. Men, hvad der udmærker ham fremfor Gadeprædikanten, er hans særegne Foredrag, hans forsærdelige Stentorstemme, og hans Minespil der taler mere til Hjertet end de mest udsøgte Ord og velvalgte Udtryk. Efterat Ned havde aabnet alle sin Tales Sluser for sine kvindelige Tilhørere, brød han pludseligt af, tilshneladende midt i den voldsomste Affekt. Efter nogle Dieblikkes dyb Stillehed, lod der nu nedenfra Dybet, ved Siden af Tribunen, en klagende, inderlig Stemme, der udgjød sig i Bøn for de arme Slynderinder. To andre Stemmer oppe fra Galleriet svarede og gjentog de Ord: "Do Lord save them!" (Frels dem, o Herre)! saa ofte de forekom. Ned Wright selv var sunket paa Knæ og lænede Panden imod Talerstolens Gelænder, medens han tildækkede Ansigtet med Hæn-

derne. Hans mægtige Stikkelse syntes i Bund og Grund rystet, en langtrukken Stønnen trængte sig frem af hans Bryst og blandede sig med Klagestemmerne fra Dybet og Galleriet. Iblandt alt dette lod Børnernes Skrig, idet de vaagnede af sin Søvn, de ængstede Tyvekvindeers Weklage, og i korte Mellemrum Jernbanetogenes tordnende Rullen, naar de passerede Broen over Kapellet. Kvinderne kastede sig næsegrus paa Gulvet. I Begyndelsen havde de stirret forbløffet og forlegne foran sig, men efterhaanden overvældedes de af det Forsærdelige og Grundghdende ved Scenen. De bedækkede sine Ansigter med Hænderne, og snart saa man det ene Forklæde efter det andet løstes op for at af-tørre Taarestrømmen. Taarepersen var naturligvis ogsaa her den, som gif i Spidsen og aabnede Sluserne for den salte Flod. Hun havde forsigtigvis for Anledningen bragt et lidet Stykke Lintoi med for dermed at opfangne Taarekjertlernes rigelige Afsondring. Med megen Eklat trak hun det op af Lommen, sendte et Blik op til os. og derpaa et rundt paa Forsamlingen af de kvindelige Forbrydere, hvorpaa hun, da hun var vis paa at have sikret sig Opmærksomheden, begyndte Afstørringsprocessen, der ledsagedes af Suk og Hovedrysten og afbrudte Ord. Hermed var Ned Wright's Hovedtrumf udspillet. Hvis det var ham om at gjøre at frembringe et dybt Indtryk, saa havde han fuldkommen opnaaet sin Hensigt. Kvinderne vare baade rørte og sønderknuste. Tingen var sat i Scene saa mesterligt og med saa flog en Beregning, alle Karakterer vare saa forberedte, at det umuligt kunde slaa feil. Resten er snart fortalt. Da Spændingen var forbi, og Tyvekvindeerne atter saa op og havde samlet sig, istemte Ned Wright en Jubelhymne, som skulde udtrykke det bødserdige Hjertes Tak til Herren for hans Kald. Saa begyndte Fordelingen af de sidste Spisevarer. Det skulde være et firepunds Brød og et Stykke salt Kjød; men desværre var det sidste ikke kommet tilrette, og saa maatte Damerne indtil videre lade sig nøie med Brødet, dog blev det manglende lobet dem den næste Dag. "Men, Sir, vore Indbydelsekort?" "De staaar skrevet i Eders Ansigter!" svarede Ned Wright efter en kort Betænkning, et Smigreri, der blev modtaget af Tyvedamerne med en straldende Latter og af Taarepressen med et pligtstyldigt, høist tandsløst Grin. Det er Ned Wright's Sædvane efter et saadant Møde at beholde dem, der ere villige dertil, hos sig Natten over i Kirken og tilbringe Tiden med Bøn og Sang. Wise de sig saa den næste Dag fast bestemte paa at begynde et nyt Liv, saa søger han at skaffe dem en Stilling ved Hjælp af den Anseelse, som hans stedse vokende Ry har forskaffet ham. Han søger gjerne at anbringe dem saa langt som muligt fra deres forrige Levested og de forrige Kammerater, for at gjøre Fristelsen til det Døde mindre og spare dem for stadige Idmyggelser. Naturligvis kan dette kun lykkes for ham med et Mindretal. Er Mængden saa stor, som i nærværende Tilfælde, hvor henved femti indfandt sig, saa staaar han hjælpeløs og er nødt til at vise mange bort fra Naadeportenen. "Ved vort sidste Møde" — saa heder det i et Cirkulære, som han lod udkomme i April Maaned — "bragte vi omtrent to hundrede kvindelige Tyve sammen. Af dem kunde hundrede ikke læse, og sytti opdrog sine Børn til Tyvehaandverket. I detmindste femti af disse havde vi

kunnet redde, om vi havde haft en passende Bygning til vor Raadighed." Svad Ned Wright derfor nu især arbejder for, er at faa oprettet et midlertidigt Tilflugtssted for angrende Forbrudere, hvor de kunde have Tilhold, indtil man saa sig istand til at skaffe dem Arbeide. Med denne Anstalt vil han forene et Asyl for Tyvenes Børn, Embryoforbruderne, som han kalder dem, for at unddrage disse Forældrenes stadelige Indflydelse og kvæle Spiren til det Onde i Noden. Der er allerede leveret Tegninger til Bygningerne, og Pladsen, Londons Ehdøstende, er udsøgt. Desværre mangler man det vigtigste til Udførelsen, Penge, og derfor anbefale vi paa det Varmeste alle Englands og Kontinentets Rigmænd denne Plan, om de ønske at blive af med overflødig Mhnt. Svad der forstaaes ved Humberg, og hvilken Rolle den spiller i det engelske Liv, ved enhver, der har opholdt sig en Tid i England. Hvor stort det særlige Bidrag er, som de engelske Velgjørenhedsanstalter leverer af denne Artikel, er vanskeligt at afgjøre; men saameget er vist, at om alle disse Anstalter til Menneskeheden's Forbedring opfyldte sit Program, om end blot delvis, saa maatte de sociale Under være forsvindende i England, istedenfor overalt at springe i Dinene. Jeg troede ogsaa, at Ned Wright var en stor Humberg, ligetil det Dieblif, da jeg hørte ham tale. Jeg ansaa ham for en social Charlatan, der benyttede sin Tyvehaandtering som Udhængsfil for at skaffe sig et anskændigt Udkomme og et Navn i Verden. Men hans Maade at tale paa indgav mig bedre Tanker om ham. Muligt er det dog at jeg skuffer mig, og at baade hans glødende Veltalenhed og fanatiske Enthusiasme hørte med til selve Apparatet.

Gråshopperne paa den russiske Steppe.

(Af W. Hamm.)

Det var den 28de Juli, og Høsten, som trods den sydligere Breddegrad falder i det sydlige Rusland senere end i Mellemuropa, var i fuld Gang. Men ved Weien saaes kun faa dyrkede Marker; saa langt Blikket naaede, strakte sig den vide, brungrønne Steppe. Ikke et Træ, ikke et Hus var at se paa den hele Horisont; kun hist og her hæver sig paa Sletten runde, græsbevogede store Høie, hvorpaa der undertiden sees en anden dobbelt saa stor Høi indenfor Omkredsen. Det er de gamle Tatargrave eller rettere Gravmæler for Folk af de Nationer, der langs Dnjprfloden overstrømmede Mellemrusland. Mange af dem er blevne aabnede, man fandt Menneskeknogler, Baaber, og i de store Grave altid Benrad af Heste; disse var vel Høddingernes Begravelser. Paa nogle af dem er der raa Statuer af Kalksten eller Granit. I Landsbyen Ziginka, som vi passerede, staaer en saadan godt vedligeholdt ved en Port, en anden af samme Form saa jeg ved Baratoska ved Ingul og tog en Tegning af den; den stod paa Spidsen af en Høi. En Artilleribrigade, som i den sidste Krig drog der forbi, gjorde sig en Fornøielse af at vælge den til Skive

og nedstjød Hovedet. Paa disse raa Kunstværker, der er af kolossal Størrelse, kan Ansigtstrækkene ikke kjendes; men man ser Hjelmene og Pantserstjorten af Staal, som den endnu bruges af Kurder og Tsjerkesser, Armene er korslagte over Brystet, men Hænder har de ikke; Venene staaer dybt i Jorden, og Billedstøttens hele Bagside er flad.

Imidlertid var der blevet lidt Møre foran paa Bukken af vor Vogn. Kudsten og min Vedsagers Tjener talte sammen med stor Livlighed; endelig vendte Lia sig om og søgte sin Herres Die, idet han med udstrakt Haand pegede i det Fjerne. Min russiske Ven lænede sig ud af Vognen, men hurtigt for han tilbage. "Græshopperne!" raabte han saa høit, at jeg for sammen.

Jeg saa ud — der var ikke Andet at se, end en lang mørk Sky paa Randen af Horisonten.

"Det er dem", sagde min Vedsager.

"Umuligt", svarede jeg, "det derhenne er vist ikke Andet end Røgen af en stor Brand."

"Nei, jeg kjender det desværre altfor godt", sagde min Ven. "Den uhyre Sværm derhenne er ikke af de største, men otte til ti Mile lang er den sikkert. Svad mener du, Klinksha, min Søn", raabte han paa Russisk ud af Vogn-døren, "hvad bethder den mørke Sky derhenne?"

"Sarana — Græshopper", svarede Russhiken.

"Sarana", bekræftede Postillonens og opmuntrede sine Heste.

I stor Spænding lænede jeg mig ud og betragtede den mørke Sky; den syntes at staa fast paa Himlen, hist og her saa man tydelig smaa flagrende Skyer løse sig fra den. Det var et ængsteligt Skue: som en truende Jordensky stod det foran os i Syd, det var næsten ikke troligt, at en Insektsværm kunde danne et saadant Forhæng for det klare Dagslys, men det var os forbeholdt at faa Syn for Sagen.

Vi havde ikke fjørt længe, førend Lia pegede ivrigt til Høire.

"De har været her", sagde min Vedsager, "holdt Kudst, stoi!"

Vi stige ud. En stor Hirsjmarl laa tæt ved Weien, men kun kjendelig paa de utallige grønne Stubbe og de hist og her omstrøede umodne År. Da vi betraadte Ageren, hævdede sig overalt en Summen og Flagren, Tusinder af Græshopper sprang og fløi op, og, idet vi nærmede os, funklede deres glimrende Forvinger i Solskinnet. Hele Marken var ligesom totalt planeret, ikke et opreist År kunde vi se, og den uhyre Masse af den endnu grønne Sæd var forsvunden paa nogle År nær med melkehvide Korn, der laa paa Jorden. Derimod var denne overalt bedækket med Græshoppernes Ekstremiter, tørre Legemer af et Rugforms Form, men tykkere. Nu begyndte en Jagt paa Eftersnølerne, men som ingenlunde var let. Saa snart vi kom i Nærheden af Insekterne, hævdede de sig med ualmindelig Behændighed; enten fløi de bort eller satte afsted med alenlange Spring; der hørte Laalmodighed og rasst Haand til at gribe dem; endelig lykkedes det os ved forenede Bestræbelser at faa fat i et Snes eller lidt flere.

Dyrkede Marker forekom nu oftere, Sporene af Udelæggelsen blev spaltigere. Mellem den endnu ikke angrebne Sæd løb Kvinder og Børn med Leer, Sigder og Ternpotter

i den ene Saand, mod hvilke de slog med Stene, og Metalredskaber i den anden for at forjage den slemme Fiende. Hvor de gik, fløi Græshopperne, der var bleve levende i den hede, brændende Sol, i Hundredefusinder op foran dem og sværmede om dem lig en Taage, der staar op af Jorden. Men af, Menneffene var kun saa paa den store Slette, og forjagede fra den ene Mark, væltede Sværmene sig strag paa en anden. Hift og her saa man Mænd løbe med Leer paa Skulderen saa hurtigt deres Fødder kunde bære dem; det gjaldt at komme Vdelæggelsen i Forjæbet og, ved hurtigt at slaa Sæden, at redde, hvad der kunde reddes. Hvor hurtigt end vore Postheste løb afsted, blev de dog hjorte forbi af Bøndernes smaa Vogne, som, saa fuldpakkede af Menneffer, at Træogene høiede sig, skyndte sig for at komme de truende Marker til Hjælp. Heldigvis var de vigtigste Sædarter alt slaaede og stod i Neg. Grøn-foder dyrker man kun lidet af i Stepperne, og Vin angribes ikke af Insekterne; saaledes var kun Girsen tilbage for dem, den stod endnu grøn eller rettere den stod ikke mere, den var overalt forsvunden fra Jorden. Men da den fordetmeste dyrkes til eget Forbrug og udgjør et af Landboernes vigtigste Fødemidler, var Tabet stort og sørgeligt nok.

"De er ikke saa farlige i dette Aar", sagde en gammel Bonde, som blev tiltalt af min Ledsager, "de udhvile sig blot her."

Men saa Diebliffe efter kom en Rytter farende hen ad Weien; det var Intendanten hos en stor Godseier ved Navn Nikolai von Engelhardt.

"Det er gaaet rent galt", tilraabte han min Ven; "Sværmene har igaar været hos os; Totrediedel af vor Sæd, der endnu ikke var hugget, er tabt; hvad der ikke er ædt, er sønderknust og nedtraadt; jeg søger Arbeidere for at bjerge, hvad der endnu lønner Umagen."

Beständig høiere og mørkere steg Skyen foran os; Luften var opfyldt af en stærk Summen og af høie Strig; Tusinder af Røvsugle, Krager og Ravnne svævede over Markerne eller trak i store Sværme henimod den mørke Taage. Det slagrende Stue omkring os tiltog paa en forfærdelig Maade; saa man ud af Vognen, da var det, som om hele Atmosfæren var opfyldt med Millioner Punkter; det flimrede for Øinene, saa at man uvilkaarligt maatte lukke dem.

"Det er forbausende; nu er vi midt i Græshoppe-sværmene", sagde jeg.

"Endnu ikke", svarede min Ven; "saalænge vi endnu kan se den blaa Himmel over os, er den endnu ikke kommen, er der endnu ingen Fare." — Jeg smilte vantro.

Weien gjorde en Bøining og gik nedad i Dalen. Toppe af Trægrupper — et sjældent Syn i Steppen — steg frem, og i Solen skinnede fra Dybet de smaa Bover af Bloden Inguleh, d. e. den lille Ingul, der ikke langt fra Cherson falder ud i Dnjpr. Folkene foran paa Bukken var komne i en levende Bevægelse, de raabte høit og slog paa Hestene. Tættere trak sig Luftens graa Flor sammen, uophørlig Sprællen mod de paa Grund af det stærke Støv lukkede Vognvinduer lod formode, at vi bestandig kom den fiendtlige Hærs store Skare nærmere og nærmere. Pludselig rullede Vognen nedad en steil Bakke. Hvorledes skal jeg beskrive, hvad der nu kom? Til Høire høvede sig en

steil Straaning, paa hvis Top der stod en ussel Bondegaard; til Venstre væltede Floden sine Bænder gennem Krat af Nør, Siv og Piletræer. Tæt ved den steile Flodbred, hvor der ikke var noget Bolværk, førte Weien hen til en Træbro. — Der er Græshoppe-sværmene, raabte Mia — i samme Diebliff bliver det mørkt omkring os, de i Gallop fremstormende Tatarheste, de slaar ud, steiler — Vognen vakler — med al Magt strammer Postillonen Lømmene, og Djeneren springer fra Bukken og tager fat i Saandhestene; men foran os hæver sig den sandsebedøvende Summen og Brusen af Græshoppernes uhyre Sværm, der her har lagt sig ned i Gulveien til Hvile. Og i Sandhed, Solen forsvandt for de Myriader, der her fløi op; det var som om en graa Taage steg op af Jorden og bestandig mere fortættede sig opad til lig Kulrøgen af en uhyre Dampforsten, indtil der høvede sig en sort Væg foran os, gennem hvilken ikke en eneste Lysstraale kunde trænge. Saa tæt var Græshoppernes Masse, at medens Vognen for afsted, var langt fra Alle istand til at hæve sig iveiret; indtil op paa Egerne malede Hjulene i en levende Brimmel. Indtrykket var ubestribeligt; jeg kunde ikke undertrykke min Rædsel, medens min Ven, som flere Gange havde oplevet noget lignende, var temmelig rolig.

Saa, det var den mægtige Naturfremtoning, hvorom Profeten Soel, Bethuels Søn, synger: "En mørk og dunkel Dag, en Dag med Skyer og stor Taage, er som Morgenrøden udbredt over Bjergene; et stort og mægtigt Folk, hvis Lige ikke haver været fra Verdens Begyndelse og heller aldrig skal være til evige Tider. Foran gaar der en fortærende Ild, og efter det fremstaar der en truende Flamme; foran det er Landet som Edens Have, men bagefter det en øde Ørken, og Ingen skal undkomme fra det. Deres Skikkelse er som Hestes Skikkelse, og de ile afsted som Ryttere. De springe op paa Bjergenes Toppe, som Vogne rumle, som en Ildslue, der fortærer Halmen, som et mægtigt Folk, der er rustet til Krig. Folkene skulle hæde ved deres Skue, og deres Kvinder blive blege som Ler. For dem rhyler Jorden, og Himlen skjælver, Sol og Maane formørkes, og Stjernerne udsende ikke mere deres Skin."

Hvad mere kan enhver anden Skildring sige efter denne?

Ved Kudstens og Djenerens Anstrengelse var det endelig lykkedes at faa Styr paa de sky Steppeheste og at forhindre, at Vognen styrtede ud i Floden; den hele Scene var gaaet hurtigere for sig, end den kan fortælles. Nu kunde man dog anstille sine Sagttagelser i større Ro. Alt langt i det Fjerne mod Vest fløi den uhyre sorte Sky, men overalt brimlede det af Efiernølere. Weien, Bjergskraaning, Sivet, Træerne, Broen, ja selv Vandet var bedækket med dem. Fra Sivet og Rørene skjød Hundreder af Badesugle, Bildvænder, deriblandt den let kjendelige Spidsand med det brune Hoved, og Maager frem; over dem krydsede utallige Søsvaleer gennem Luften med klingende Strig; fra den anden Side styrtede Falke, Busfarder, Høge, Krager og fremfor Alt hele Skarer af Stærer ned paa det rige, velkomne Bytte, opgivende i sin Graadighed al Frygt for vor Vogn og for Bønderne paa Høiene, der gjorde en forstræffelig Larm med sine klingende Redskaber. Men hvor lyst end de fjedrede Fribyttere tillands og tilbands

gjorde blandt det store Togs Eftersølere, blev der bestandig Millioner tilbage, hvis tynde Sværme dog ikke havde Noget at betyde. Hvad jeg tidligere havde læst om Græshoppe-sværmes ødelæggende Tog og om deres uhyre Måsser, havde jeg ærlig talt altid anseet som en god Portion Overdri-velse, men hvad jeg nu saa, overtydede mig om det Mod- satte. En frygteligere Landeplage, en mere forfærdelig Svøbe end den tallose Hær af disse graadige Insekter, er næsten utænkelig.

Torpedoen.

(Efter Fr. Schöbler.)

Blandt de ualmindelige Dyrformer i en neapolitanst Fiskers Bod kan man undertiden saa Die paa en uformelig Måsse, der er fire til fem Fod lang, henved tre Fod bred, tyk i Forhold dertil, veier tre til fire Lisapund, er gul af Farve og tillige marmoreret med hvide og brune Plet-ter. Det er næsten umuligt at se, at denne Måsse er en Fisk. Dyret bestaar af et uhyre fladt rundagtigt Hoved med to store Dine, til hvilke der uden nogen egentlig Krop slutter sig en kort finnet Hale.

Det er et saa forunderligt Syn, at Tilskueren fristes til at træde hen til Bordet for at betragte den ubevægelige Måsse nærmere; han rører ved den, da faar han pludselig et Stød, der som et Lyn farer gjennem hele Kroppen og bringer ham til at rygte paa alle Lemmer. Han har den samme Følelse, som om han havde faaet et stærkt elektrisk Stød, og det er ogsaa virkelig Tilfældet, thi den Fisk, han har rørt ved, er en Torpedo.

Navnet Torpedo betyder det Samme som "Lammelse." Ethvert Stød af en elektrisk Fisk, der bevirker en Rysten og Sittren paa alle Lemmer, efterfølges nemlig af en Slaphed og Lammelse, hvorfor ogsaa de Gamle kaldte den Torpedo. Dette Navn findes hos flere romerske Skribenter; Aristoteles kalder den med den græske Betegnelse "Marke", der ogsaa betyder Lammelse. De nyere Navne tyde enten hen til den Skjelven og Rysten, som Stødet af denne Fisk bevirker — Tremola, Tremblador, Sitterfisk og Sitterrokke — eller til den framptagtige Lammelse, som følger efter — Torpillo eller Krampefisk.

Saa store som de forhen omtalte finder man sjelden disse Fisk, i Almindelighed er de af 1 til 2 Fods Længde. Paa Grund af sine marmoragtige Pletter kaldes denne Fisk tillige Torpedo marmorata, medens man ogsaa undertiden træffer paa Dienrockten, Torpedo oculata, kaldet saaledes fordi denne rødbrune Fisk har paa Ryggen en Samling af fem til sex blaa Pletter, der dannende en Femkant se ud som et Die. Den ligner den Forstnævnte baade i Udseende og i Levemaade, og man kalder begge ved det samme Navn Sitterrokke eller Torpedo.

Torpedoen omtales ikke blot i de Gamles Skrifter, men er ogsaa aftenget paa Vaser og Kar fra Oldtiden. Den vælger helst sandede og mudrede Steder til sit Opholds-

sted. Her kryber den i Skjul, er doven og stg, men til- fører de Fisk, der kommer den nær, saa voldsomme elektriske Stød, at de pludselig lammes og let blive dens Bytte. Den gamle Konrad Gerner har i det sextende Aarhundrede bestrevet dette saaledes: "Stjont Sitterfinken af Naturen er langsom og doven til at svømme, er den dog forundt med en saadan Kunst og Kraft, at den til sin Føde kan saa fat paa den allerhurtigste Fisk; thi Alt, hvad den berører, bli- ver strax asmeegtigt, lammes og dør. Af den Grund lig- ger den paa et grundet Sted, som om den var død og rører sig ikke. Enhver Fisk eller hvad Andet, som svøm- mer deromkring, bliver ubevægeligt og dødt."

Naar Torpedoen uddeler sine Stød, der ogsaa tjene til Forsvar mod Rovfisk, bevæger den sine Brystfinner kramp- agtigt. Den fanges med Snører og Garn; i stor Pris er den ikke, da dens Kjød ikke er videre velsmagende. Foruden Torpedoen kjendte de Gamle ogsaa "den lille Malle", som findes i Nilen, der ligeledes uddeler elektriske, dog langfra saa stærke Stød. Men alle disse den gamle Verdens elek- triske Fisk er dog for Intet at regne mod Gynnoten eller Sitterraalen, hvoraf Alex. v. Humboldt har givet en saa liblig Beskrivelse.

Stjont de nævnte tre elektriske Fiske er meget forskjel- lige, er de dog ens deri, at de ikke er skjellede, men bedæk- kede med en tyk slimet Hud. De have indvendigt et eien- dommeligt Organ, som frembringer Elektriciteten og staar i Forbindelse med Nerve-systemet. Det bestaar af en Mængde Celler, der er fyldte med en seig Vædske, og det er ikke let at forstaa, hvorledes den elektriske Strøm egentlig fremkal- des her, thi i vore elektriske Apparater fremkaldes den jo ved kemisk Indvirkning paa Metaller. Imidlertid ved man dog, at den elektriske Fisk kan udvikle Elektricitet, at denne aftager i Styrke med hvert Stød og at den udbreder sig baade gjennem Vand og andre Ledere, f. Ex. det vaade Fiskejvære eller Fiskegarnet, saa at Fiskeren føler et Stød i Armen.

Ved grundige Forsøg er det godtgjort, at den dyriske Elektricitet er i sit Væsen ganske den samme som den, der frembringes af vore fysikaliske Instrumenter. Det er derfor ikke til at undres over, at man har forsøgt at anvende elektriske Fisk som Lægemidler, især paa en Tid, da Elek- triciteten spillede en saa vigtig Rolle i alle fysikologiske Pro- cesser. I Oldtiden gav den elektriske Fisks fabelagtige Styrke Anledning til at tro, at den var forheget og kunde udøve Trolddomskunster.

Torpedoen forekommer hyppig i Middelhavet og ikke sjelden i Atlanterhavet; i Nordsøen findes den kun sjelden og slet ikke i Østersøen. Men den egentlige Torpedo, vi her have omtalt, er nu langt mindre bekjendt end det øde- læggende Middel, som har faaet sit Navn efter den.

Man tænke sig et af disse Havets Fernuhyrer, disse flydende Fæstninger, der kaldes Pantserfiske. Bestyttet af Fernplader af stundom en Fods Tykkelse, sat i Bevægelse af en Dampmaskine af fem hundrede Hestes Kraft, forsvaret af bevægelige Laarne med Kanoner, hvorfra der kan udsluges Bomber paa tusinde Pund eller mere, seiler det afsted ustandseligt eller uovervindeligt. Ve den Ryst, det nærmer sig til, ve Havnen med dens Handelsflåde, Værfter og Vareoplæg. Den bliver ødelagt af dets langtrækkende

Skjts, længe førend Strandbatterierne kunne ramme Pantferfskibet og beskadige det lidt. Nærmere og nærmere rykker den sikre ødelæggelse, thi ogsaa Havets Bølger er besejrede og maa hjælpe til at fremme den.

Men pludselig vasker det mægtige Skib hid og did. Dybt nede fra Havet hæver sig en mægtig Vandsoile, løfter Pantferfskibet høit i Veiret, styrter det atter ned i det aabne Svælg og begraver det. Et Par Sekunder bruser Vandet over det Sted, hvor det frygtelige Uhyre sank, og saa er Alt thst og stille trindtom. Det er Torpedoen's Verk.

Den Tanke, at forhindre Udgangen til befæstede Steder ved at anbringe underjordiske Sprængindretninger eller Miner, er alt meget gammel. En Mængde Krudt, der var nedgravet i Jorden og tændtes ved Hjælp af en Lunte, var det Hele. I Minerkunsten er der ikke skeet egentlige Fremstridt, kun er Luntene bleven afløst af en elektrisk Metaltraad, hvorved Minen kan antændes sikkert og i længere Afstand. Men istedetfor Krudt bruges der nu ogsaa andre Sprængstoffer, som virke med større Kraft. Først efterat der var opdaget slike nye Tænd- og Sprængstoffer, kunde der være Tale om at anvende ødelæggende Redskaber fra Havbunden. Det antages, at det først var Russerne i Krimkrigen, som med Held beskyttede Havnen ved Sebastopol ikke blot ved at nedsenke sine Linieskibe, men ogsaa ved undersøiske Miner.

Den egentlige Udvikling og Uddannelse have disse nye Redskaber dog først faaet under den amerikanske Borgerkrig, da Sydstaterne væsentlig forandrede og forbedrede dem og under Navn af Torpedoer anvendte dem mod Nordstaternes overlegne Flaader. Fra denne Krig er det ogsaa, at man har det eneste bekendte Bevis paa, at en Torpedo, saaledes som det her er beskrevet, kan løse et stort Krigsskib og senke det.

Torpedoen bestaar fornemmelig af en aldeles vandtæt Beholder i Form af en Flaske, Fustage eller en Dobbeltkegle, der ligner en Bøie. Denne Beholder indeholder en Ladning af fra to til thve Centner Krudt eller andre endnu kraftigere Sprængmidler, saasom Nitrogllycerin, Dynamit o. fl., der er opfundne i de senere Aar. Torpedoen er indrettede saaledes, at de enten virke ved egen Kraft eller at de, ligesom Minerne, maa sprænges ved Ledninger.

De første Slags Torpedoer, de, som gaa af af sig selv, maa ikke fortoies dybere under Vandfladen, end at en Stang fra Torpedoen kan naa op og berøres af det henseilende Skib. Dermed tændes og sprænges Torpedoen af sig selv. Fordelen bestaar deri, at Torpedoen, ganske overladte til sig selv, kunne gjøre Virkning baade ved Dag og ved Nat. Men naar Vandet er saa dybt, at de maa holdes oppe ved Hjælp af Bøier eller Rabler, er de mindre farlige, thi Fienden kan da let faa Die paa dem, undgaa dem eller forsøge paa at gjøre dem uskadelige, som det var Tilfældet med Englænderne udeaf Kronstadt. Og Erfaringen fra den sidste Krig i Østersøen har lært, at det kan have endnu farligere Følger at lægge stige Torpedoer ud. Rives de løs fra sin Fortøining eller gaa Mærkerne tabt, hvor de ligge, kunne de let komme til at ødelægge egne Skibe istedetfor fiendtlige.

Torpedoer, som antændes ved Hjælp af elektriske Ledninger, kunne derimod lægges saa dybt, det skal være, uden

at Faren svækkes, de kunne opspøges uden al Fare og optages igjen. Men til deres Betjening maa der udstilles Skildvagter, og for disse er det ligesaa anstrengende som vanskeligt bestandigt at holde Udkig og især at bestemme det Dieblit, naar det fiendtlige Skib befinder sig lige ovenover Torpedoen, for ved den elektriske Ledning fra Land at kunne i samme Nu bevirke Sprængning.

Meget hensigtsmæssig er den Indretning, som Østerrigerne i 1866 brugte til at forsvare Havnen ved Trieste. En tredobbelt, velforstandset, buesformig Række Torpedoer omgav Havnen som en Vold, og fra denne Løb de enkelte Ledningstraade sammen en Bygning paa Landet, der laa saa høit, at der derfra var en ganske fri Udsigt over Havnen og Søen. Manden, som holdt Udkig, befandt sig i et mørkt Kammer, med en eneste Aabning, som vendte ud mod Søen, og hvori der var indsat et stort Vindseglass, gjennem hvilket Billedet af Havnen faldt paa et Prisme, hvorved den aftegnedes og blev synlig paa en hvid Bordplade. Paa denne viste tre Halvkredse af sorte Prikker med mathematisk Nøjagtighed, hvor Torpedoen laa derude foran Havnen. Enhver af disse Prikker svarede til en nummereret Række Tangenter, som stod i Forbindelse med Ledningstraaden. I samme Dieblit som Billedet af et fiendtligt Skib, der kom ude fra Havet, havde naaet og befandt sig over disse Prikker, behøvede Manden kun at trykke paa en bestemt Knap, strax blev den elektriske Strøm ledet hen til den rette Torpedo, og den maatte da springe. De Prøver, der anstilledes med disse Torpedoer, havde det heldigste Udfald.

De seneste Opfindelser gaa ud paa at konstruere Sprængmaskiner, der ikke ligge fast paa et Sted, men som sendes henimod det fiendtlige Skib og springe, idet de støde derimod.

“For Hjemmet,”

et Tidsskrift for nyttig og underholdende Læsning, udkommer 2 Gange om Maanedene og koster \$1.50 Aaret i Forflud. Paa 6 betalte Exemplarer gives det 7de frit. Samles større Klubber, gives bedre Betingelser. Nogle fuldstændige Exemplarer af Aargangen 1873 kan endnu faaes tilsendt frit for \$1.50. En tidligere Halvaargang i Oktav, indeholdende blandt Andet “Præstegaarden i Garzen”, sendes frit for 60 Cents.

NB. Subskribentsamlere og Andre, der har faaet Udsættelse med Betalingen, anmodes venligst om snarest muligt at indsende Penge.

Adresse Drawer 24,

Decorah, Iowa.

Indhold: Næbelsdagene. — Historien om Kraaka og Ragnar Lodbrok. — Et Thyevinde-Meeting i London. — Græshopperne paa den russiske Steppe. — Torpedoen.